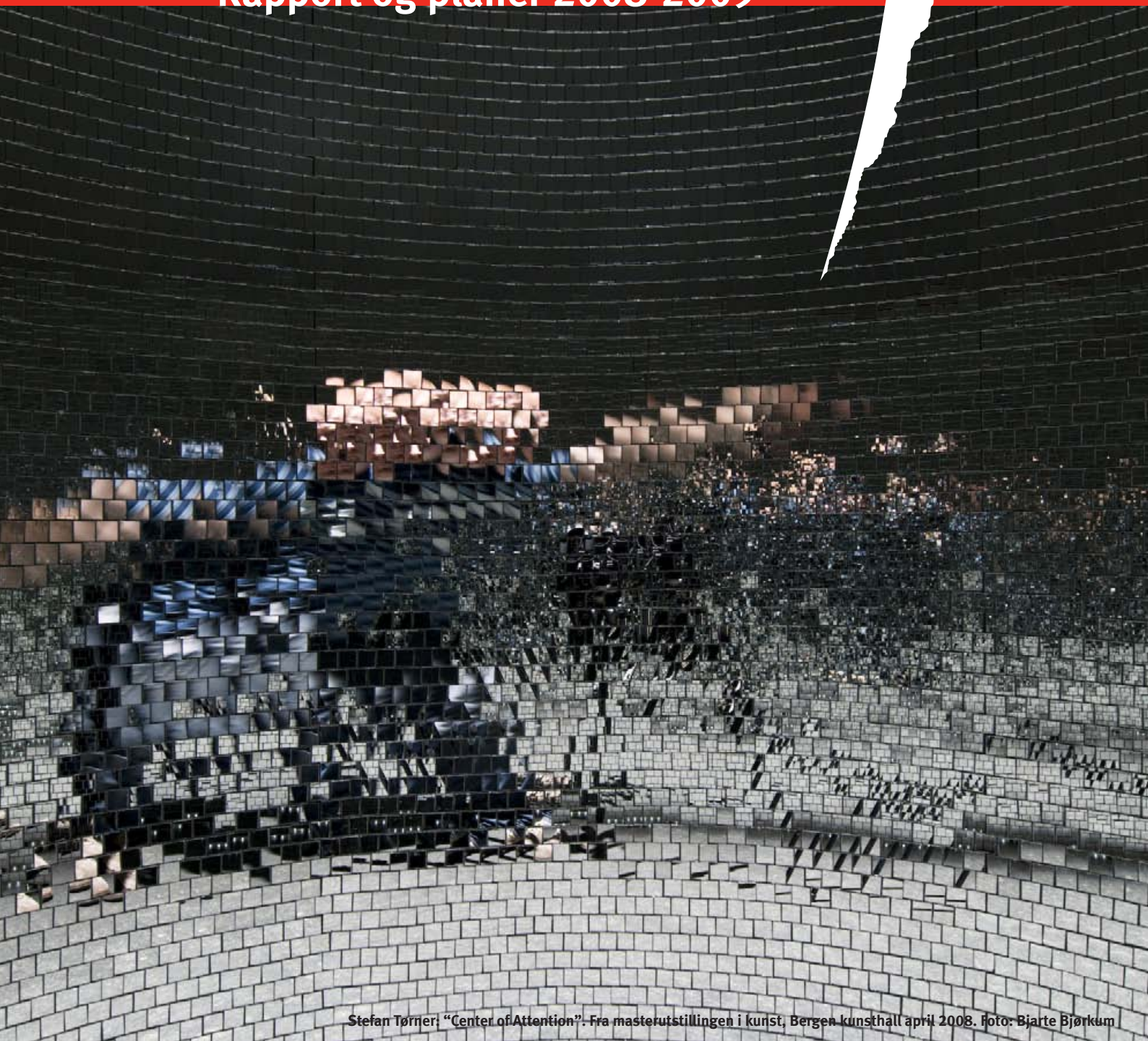

Kunsthøgskolen i Bergen
Bergen National Academy of the Arts

Rapport og planer 2008-2009

INNHOOLD:

1. INNLEDNING	2
1.1. KHiB.....	2
1.2. Kunstutdanningenes plass innen høyere utdanning.....	3
1.3. kunsthøgskolens leiesituasjon.....	4
1.4. Samlokaliseringen	5
2. RESULTATRAPPORTERING 2008	7
2.1. Sektormål 1:.....	7
2.1.1. Virksomhetsmål 1.1: Studietilbudet.....	7
2.1.2. Virksomhetsmål 1.2: Kvalitet i utdanningen.....	8
2.1.3. Virksomhetsmål 1.3: Internasjonalt utdanningssamarbeid	10
2.1.4. Utvalgte områder sektormål 1.....	12
2.2. Sektormål 2:	14
2.2.1. Virksomhetsmål 2.1: Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning	14
2.2.2. Virksomhetsmål 2.2: Forskerutdanning.....	17
2.2.3. Utvalgte områder sektormål 2	18
2.3. Sektormål 3:	20
2.3.1. Virksomhetsmål 3.1: Formidling	20
2.3.2. Virksomhetsmål 3.2: Samfunns- og næringsliv	21
2.3.3. Utvalgte områder sektormål 3	24
2.4. Sektormål 4:	25
2.4.1. Virksomhetsmål 4.1: Rekruttering og kompetanseutvikling	25
2.4.2. Virksomhetsmål 4.2: Arbeidsmiljø og likestilling.....	26
2.4.3. Virksomhetsmål 4.3: Økonomi- og ressursforvaltning	27
2.4.4. Utvalgte områder sektormål 4	29
2.5. Øvrig rapportering	33
2.5.1. Styreforankring av risikostyring	33
2.5.2. Tverrdepartementale fellesføringer.....	33
2.5.3. Rapportering om styrets arbeid	36
2.6. Økonomirapportering.....	37
2.6.1. Nærmere om avsetninger til bevilgningsfinansiert virksomhet.....	38
2.7. Stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid	39
3. PLANER FOR 2009	40
3.1. Plan for virksomheten i 2009	40
3.2. Plan for tildelt bevilgning for 2009	51

1. INNLEDNING

1.1. KHIB

Kunsthøgskolen i Bergen (KHIB) ble opprettet 1. august 1996. KHIB tilbyr bachelorgrader og mastergrader innen design og visuell kunst, og har stipendiater på doktorgradsnivå i det nasjonale stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. KHIB har følgende avdelingsstruktur:

- Avdeling for design
- Avdeling kunstakademiet
- Avdeling for spesialisert kunst

Alle administrative funksjoner er samlet på fellesnivået.

Kunsthøgskolen er fra våren 2009 delt på tre studiesteder og i 6 forskjellige bygg med til sammen vel 15.400 kvm. brutto leieareal. Avd. for design har tilholdssted på studiestedet i Strømgaten (2 bygg) og Avd. kunstakademiet er plassert i to bygg i C. Sundts gate. Det er ca. 2 km. avstand mellom disse to studiestedene. Avd. for spesialisert kunst holder dels til i Strømgaten (2 bygg) og dels på nytt studiested i Vaskerelven. Hovedadministrasjonen er lokalisert i Strømgaten.

Arbeidet med den lokale Kvalitetsreformen fra 2002-2003, med innføring av nye studieplaner, undervisningskalender på web, studiekontrakt og individuell utdanningsplan samt kunsthøgskolens eget kvalitetsutviklingsprogram KUP, ligger som et robust fundament for undervisningsvirksomheten.

Kunsthøgskolen har operatøransvaret for det nasjonale Stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid og legger et stort arbeid ned i programutviklingen. Det har i løpet av 2008 vært gjennomført en intern evaluering av programmet, ledet av programstyret.

Kunsthøgskolens kvalitetsutviklingsprogram (KUP) ble i 2007 fremstilt for NOKUT for akkreditering og ble i januar 2008 godkjent uten merknader. Den sakkyndige komiteen uttrykker at høyskolen har utviklet et helhetlig og systematisk kvalitetssystem som er implementert i hele organisasjonen.

Kunsthøgskolens strategiplan for perioden 2004 – 2008 har vært et svært nyttig redskap for planer og tiltak både på felles- og avdelingsnivå. Kunsthøgskolens styre har i 2008 gått inn i en prosess med nødvendig revisjon av strategiplanen. Dette arbeidet vil bli ferdigstilt i løpet av inneværende år.

Kunsthøgskolen har fått mye positiv tilbakemelding for sitt faglige og organisatoriske arbeid. Høsten 2008 fikk imidlertid institusjonen merknader fra Riksrevisjonen særlig knyttet til lønn, reiser og bevertning. Det er satt i gang en omfattende tiltaksplan for å rette opp i de forhold som er påpekt og utforme nye prosedyrer der det er nødvendig. Både departementet og Riksrevisjonen er holdt orientert om dette arbeidet.

Kunsthøgskolen har lagt et stort arbeid ned i å følge opp utfordringene fra departementet med hensyn til utforming av resultatmål og risikovurderinger. Det viser seg så langt i denne prosessen at få resultatmål egner seg for kvantifisering. Fagenes særpreg gjør at kvalitativt skjønn i mange tilfelle synes å gi mest mening i vurdering av om målene er oppfylt.

1.2. KUNSTUTDANNINGENES Plass INNEN HØYERE UTDANNING

Kunsthøgskolen i Bergen vil fremheve den betydning som ligger i lovens likestilling av kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning som målsetninger for institusjonene under lovens virkeområde. Kunsthøgskolen har merket seg det positive arbeidet som har vært gjort i forlengelse av den siste lovrevisjonen om å videreføre denne likestillingen på stadig nye områder, som f.eks. i forskriften om NOKUTs arbeid, i forskrift om midlertidige tilsetninger, forskrift om ansettelse og opprykk mm. Spørsmålet om kunstnerisk utviklingsarbeid i forhold til resultatbasert finansiering ble behandlet i en grundig utredning i UHRs regi, *Vekt på kunstnerisk utviklingsarbeid* (feb. 2007), og kunsthøgskolen ser det som positivt at departementet i St.meld. nr 7, *Statusrapport for Kvalitetsreformen i høgre utdanning*, slutter seg til utvalgets vurderinger.

KHiB har i samarbeid med KHiO og NMH fulgt opp utvalgets forslag om opprettelsen av et eget nasjonalt program for kunstnerisk utviklingsarbeid, og har vært i dialog med departementet og stortingskomiteen om dette.

Regjeringen har i St.meld. nr 18 *Om høyere kunstutdanning* under Kap. 5.1 klart formulert hvordan hovedansvaret for høyere norsk kunstutdanning skal være forankret:

Norges musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo og Kunsthøgskolen i Bergen har som hovedoppgave å tilby utøvende og skapende kunstutdanninger. Disse kunsthøgskolene skal være de fremste på sine fagområder, og har som målsetting å ivareta hele bredden av utdannings- og utviklingsoppgaver på sine faglige felt, tilsvarende det som er lagt til de vitenskapelige høyskolene.

Kunsthøgskolens ledelse ser det som svært viktig at det er et godt samarbeid mellom kunstutdanningene om saker av felles betydning, og har jevnlig møter med ledelsen ved Kunsthøgskolen i Oslo og Norges musikkhøgskole. Dette samarbeidet er styrket gjennom det felles ansvar for stipendprogrammet – ikke bare som organisatorisk utfordring, men som reelt ansvar for oppbygging av doktorgradsnivå for kunstfagene.

Når kunsthøgskolens kvalitetssystem nå er godkjent, har institusjonen startet opp arbeidet med søknad om akkreditering som vitenskapelig høyskole.

Akkrediteringsforskriften har en slik innretning at det er mulig for kunsthøgskolene å søke akkreditering ut fra kunstfagenes spesielle forutsetninger. De to kunsthøgskolene kan bruke deltagelsen i det nasjonale Stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid som del av akkrediteringsgrunnlaget. Dette forutsetter at det er tilstrekkelig mange stipendiatstillinger i programmet til at kunsthøgskolene regelmessig når opp med sine søkere.

1.3. KUNSTHØGSKOLENS LEIESITUASJON

KHiBs husleie- og arealsituasjon har i 2008 vært akutt, og manglende husleiekompensasjon skaper fortsatt en betydelig bekymring for institusjonen.

Som en konsekvens av utsatt samlokalisering i nytt bygg, var kunsthøgskolen kommet i en situasjon der våre eksisterende leiekontrakter løp ut – de fleste pr 31.12.2008. KHiB arbeidet intenst i lengre tid med å fremforhandle nye leiekontrakter for perioden fremover. Dette har vært svært krevende da eiendomsmarkedet/leieprisene har et betydelig høyere nivå nå enn tilfellet var den gang disse kontraktene ble forhandlet sist. Det har også ligget en stor utfordring i å finne frem til en leieperiode som sikrer institusjonen tilstrekkelig fleksibilitet i forhold til samlokaliseringen.

Situasjonen etter at leieforhandlingene ble fullført er at KHiB har fremforhandlet nye kontrakter i 5 av våre 6 nåværende bygg, mens leiekontrakten for Marken 34 ikke føres videre etter at huseier her sa opp leiekontrakten med opphør pr. 30.09.08. Dette leieforholdet erstattes av et bygg i Vaskerelven 8.

Resultatet av leieforhandlingene er at direkte husleiekostnader for KHiB vil øke med 2.1 MNOK fra 2009 (økning på 13,4 %). I forhold til gjeldende markedsnivå og innledende forhandlinger er KHiB godt tilfreds med resultatet. Uten vesentlig egeninnsats fra administrasjonens side, kombinert med bistand fra eksterne eiendomsmeglere og en viss imøtekommenhet fra våre største utleiere, kunne den samlede leieøkningen vært betydelig større – faktisk mer enn det doble. Jfr. vedlagte oversikt over KHiBs leide bygg fra 01.01.09. Det vil også påløpe økte årlige driftskostnader til leie av fiberkabel (kr 200') og andre leierelaterte driftsutgifter (kr 60').

KHiB er kommet i en spesiell situasjon som følge av byggesakens utsettelse. Som påpekt ved en rekke anledninger, senest i etatsstyringsmøte 11.06.08, så har KHiB ikke mulighet til å dekke inn husleieøkningen innenfor eksisterende bevilgningsrammer. KHiB har allerede full utnyttelse av eksisterende bygg, og det er ikke mulig for KHiB å redusere areal uten vesentlig å måtte kutte i kjerneaktiviteter, noe som i denne situasjonen ville fremstå som høyst urimelig.

Reforhandling av leiekontrakter samt forberedelse og gjennomføring av den omfattende flytteprosessen fra Marken til Vaskerelven har vært en stor utfordring for kunsthøgskolen, med begrensede ressurser til disposisjon for uforutsette tiltak. Ikke minst sett i forhold til kunsthøgskolens gode faglige resultater, oppfordres departementet sterkt til å vurdere en varig kompensasjon:

I forbindelse med fremlegging av revidert nasjonalbudsjett for 2009 anmoder KHiB departementet om en generell rammeøkning på 2,4 mill kr fra 2009, hvorav kr 2,140' til dekning av økte husleiekostnader og kr 260' til økte leierelaterte driftskostnader.

Som tematisert i etatsstyringsmøte i 2008, vil det også påløpe ikke ubetydelige investeringer og kostnader knyttet til flytting fra Marken 34 og overtakelsen i Vaskerelven 8. KHiB er glad for den ekstrabevilgningen som ble gitt i juli 2008 på 2.5 MNOK bl.a. til å dekke slike utgifter, men vil også måtte komme tilbake med en søknad om økte investeringsmidler for 2009 når vi har full oversikt over kostnadene knyttet til flyttingen.

1.4. SAMLOKALISERINGEN

Samlokaliseringen har vært kunsthøgskolens viktigste langsiktige prioritering siden 1996. Det dramatiske stoppet i byggesaken mars 2006 var et stort tilbakeslag for kunsthøgskolens arbeid både internt og eksternt. Samlokaliseringen er en avgjørende forutsetning for en langsiktig utvikling, der alle kunsthøgskolens ressurser kan utnyttes som et felles fleksibelt grunnlag for samarbeid, ressursdeling og nytenkning. Samlokaliseringen er også en forutsetning for at kunsthøgskolen skal kunne ivareta sine lovpålagte oppgaver.

Da statsråd Øystein Djupedal i juli 2006 besluttet at prosjekteringen skulle videreføres på grunnlag av Snøhettas konsept for bygget, ble følgende føringer ble lagt på det videre arbeidet:

Statsråden gikk inn for at Snøhettakonseptet kan videreføres under forutsetning av at det kommer inn eksterne bidrag. Det eksterne bidraget skal avklares i en dialog mellom departementet på den ene side og Kunsthøgskolen i Bergen på den andre.
(Fra brevet til KHIB.)

Departementet forutsetter at departementet, Kunsthøgskolen i Bergen og Statsbygg, i dialog med arkitekten, vurderer hvordan det foreliggende konsept kan bearbeides med sikte på kostnadsreduksjoner.
(Fra brevet til Statsbygg.)

Arbeidet med prosjekteringen av bygget ble tatt opp igjen i september 2006, og revidert skisseprosjekt II ble levert til Statsbygg i slutten av januar 2007. Føringer om kostnadsreduksjoner er her godt besvart.

Det er viktig å understreke at da kravet om å skaffe eksterne bidragsytere til gjennomføringen av byggeprosjektet ble stilt fra statsråd Djupedal, var dette ikke en løsning som var skissert fra kunsthøgskolens side. Institusjonen påtok seg allikevel den utfordringen som ble gitt, og har arbeidet iherdig og målbevisst med å finne partnere til prosjektet. Det vises her også til egen rapport om denne saken som ble sendt departementet i brev av 10.02.09.

Det var ikke mulig å begynne på dette oppdraget i noen aktiv form før det reviderte skisseprosjektet forelå. Både den nye kostnadsrammen og den faktiske utformingen av bygget var viktige forutsetninger, som måtte kunne legges frem overfor potensielle deltagere.

Kunsthøgskolens ledelse har stått for hovedparten av arbeidet mot potensielle bidragsytere, men har hatt aktiv bistand fra styret og i en periode også fra en egen referansegruppe med gode kontakter inn til byens samfunns- og næringsliv. Referansegruppen har bidradd med strategiske overlegninger og kontaktskapende arbeid.

I det arbeidet som har vært gjort, og de samtaler som har vært ført, har det vært en klar forutsetning at eventuelle bidrag ikke skulle knyttes til finansieringsløsninger som forutsatte fremtidig leieinntekt på privat hånd, til lånefinansiering eller til bidrag som ville kunne medføre at byggets arkitektoniske eller byggtekniske kvaliteter ikke skulle kunne kvalitetssikres fullt ut (f.eks. ved gaveleveranser av vinduer eller andre bygningsdeler).

For å gjennomføre oppdraget har kunsthøgskolen bl.a. utarbeidet eget presentasjonsmaterieell som fremhever institusjonens kjerneaktiviteter, kreative nedslagsfelt og potensiale for nyskaping og innovasjon. Materialet trekker frem byggets verdi for byutviklingen og som motor og senter for utvikling av kulturbasert næringsvirksomhet. Presentasjonene har også lagt stor vekt på den merverdien som følger av fremragende arkitektur, og den profileringsgevinsten for en bidragsyter som ligger i å knytte en næringsvirksomhet opp mot samtidsarkitektur på høyt internasjonalt nivå.

Kunsthøgskolens ledelse har samtidig, og med bistand, utarbeidet opplegg for hvordan et samarbeid mellom institusjonen og næringslivsaktører ville kunne utvikles og konkretiseres med basis i et vesentlig bidrag til realisering av byggesaken.

Det har vært kontakt og gjort sonderinger mot en rekke høyt profilerte virksomheter med tilknytning til byen og regionen. Gjennomgående har prosjektet blitt møtt med stor interesse og med uforbeholden begeistring for de arkitektoniske kvaliteter som formidles gjennom Snøhettas prosjekteringskisser.

Kunsthøgskolen må allikevel nå rapportere at dette arbeidet med å bringe inn eksterne bidragsytere ikke har ført frem, og at det synes utenfor rekkevidde å få private aktører til å gå inn i prosjektet med et vesentlig økonomisk bidrag.

Årsakene til at private aktører ikke har villet bidra er varierende. I noen tilfeller har de bestemmelser som regulerer den aktuelle virksomheten klart stilt seg i veien for et engasjement. I andre tilfeller har kunst- og designfeltet falt på utsiden av det interesseområdet der vedkommende aktør ønsker å profilere seg.

Vi har imidlertid også vært i dialog med enkelte aktører som har foretatt meget omfattende og tidkrevende overlegninger for å klargjøre om man ville gå inn som bidragsyter i prosjektet. Når disse etter hvert har konkludert negativt, har noe av begrunnelsen vært knyttet til at et engasjement ville kreve meget høy økonomisk uttelling – og en forpliktelse som ville måtte strekke seg over lang tid.

Det gjennomgående argumentet vi har møtt, har allikevel vært unisont fra alle de aktører vi har vært i kontakt med. Samtlige finner det prinsipielt vanskelig at gaver fra næringslivet skal bidra for å løse en oppgave som i utgangspunktet er så klart definert som et statlig ansvar. I denne sammenhengen har det også vært svært liten forståelse for at staten ikke skulle ha tilstrekkelige midler til å reise et markant offentlig bygg i Bergen.

Kunsthøgskolens ledelse har tatt den utfordringen vi fikk fra statsråden på dypeste alvor, og lagt ned et meget omfattende arbeid for å utløse et vesentlig bidrag fra andre eksterne aktører enn Bergen kommune. Slik kunsthøgskolen nå vurderer dette, vil det ikke være mulig å få opp et slikt bidrag. Usikkerheten knyttet til den økonomiske utviklingen nasjonalt og internasjonalt det siste året, har i slutfasen av dette arbeidet også vært en sterkt medvirkende årsak til at private aktører ikke vil forplikte seg.

Prosjektets ubestridelige kvaliteter er like fullt de samme, og kunsthøgskolens behov for å bli samlet i ett bygg er stadig mer påtrengende. Kunsthøgskolen har derfor i eget brev bedt om et møte med departementet for å gi en nærmere redegjørelse for det arbeidet som er gjort, med sikte på at departementet kan gi klarsignal for å gjenoppta prosjekteringsarbeidet snarest.

2. RESULTATRAPPORTERING 2008

Kunsthøgskolen har i forhold til rapportering pr 15.02.09 til Database for høyereutdanning (dbh) **ikke data** på følgende rapporter:

Andre	Mottatte forretningsidéer
Personaldata	Internasjonal mobilitet
Studentdata	Avlagte doktorgrader
Studentdata	Fordypning - uteksaminerte allmennlærere
Studentdata	Fordypning - videreutdanning for lærere
Studentdata	Fullføring på utvalgte utdanninger
Studentdata	Gjennomstrømning i organisert doktorgradsutdanning - tidsforbruk
Studentdata	Gjennomstrømning i organisert doktorgradsutdanning – årsverk m.m.
Studentdata	Personer i doktorgradsprogrammer
Studentdata	Uteksaminerte PPU-kandidater - fagbakgrunn fra høyere utdanning
Studentdata	Uteksaminerte PPU-kandidater - fagbakgrunn fra videregående opplæring
Økonomidata	EU-finansierte prosjekter
Dokument	Skikkethetsvurdering
Dokument	Undervisningstiltak i nyskapingssammenheng

2.1. SEKTORMÅL 1:

Kunsthøgskolene skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.

2.1.1. Virksomhetsmål 1.1: Studietilbudet

Virksomhetsmål 1.1. Kunsthøgskolene skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

KHiBs resultatmål:

Kunsthøgskolen skal sikre studietilbudet i ulike kunstfag ut fra nasjonale behov. KHiB skal ha studietilbud på bachelor- og masternivå innenfor følgende avdelinger/fagområder:

- Avd. for design: Møbel- og romdesign og visuell kommunikasjon;
- Avd. kunstakademiet: Billedkunst som maleri, video, performance, 3D-arbeid og lyd;
- Avd. for spesialisert kunst: Fotografi, grafikk, keramikk og tekstil, samt kuratorpraksis.

Undervisning, kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning skal være tett knyttet sammen ved kunsthøgskolen.

KHiB skal påse at utviklingen i studiekvaliteten er i samsvar med målformuleringer i kvalitetsutviklingsprogrammet (KUP).

KHiB skal opprettholde god søkning til studiene. Kunsthøgskolen skal rekruttere bedre kvalifiserte internasjonale søkere til mastergradstudiene.

Ved opptak skal studenter med minoritetsspråklig bakgrunn prioriteres ved ellers like kvalifikasjoner mellom kandidatene.

Tilbudsomfanget for etter- og videreutdanning skal ytterligere utvides, og institusjonsnivået skal stimulere til utvikling – og bistå i gjennomføringen – av slike tilbud.

Videreutdanningstilbudet *Skapende kuratorpraksis* skal videreføres med ny utlysning våren 2008.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008	2008
KDs styringsparametre:					
Antall primærsøkere per studieplass	7,3	6,4	6,5	7,0	6,5
Antall uteksaminerte kandidater fordelt på utvalgte områder	88	101	106	93	95
KHiBs styringsparametre:					
Antall EVU-kurs	4	4	12	17	15

Vurdering måloppnåelse:

Tabellen viser at de kvantitative resultatmålene for 2008 er oppnådd for delmål 1.1 både når det gjelder søkertall, kandidater og etter- og videreutdanningskurs.

Rekruttering av flere gode internasjonale søkere til masterstudiet, særlig design, er fortsatt en utfordring.

Opptak til kunstutdanninger ved KHiB er basert på kunst- eller designfaglig kompetanse. Vi ser at søkere med minoritetsspråklig bakgrunn klarer å konkurrere seg inn på våre studier.

Etter- og videreutdanningstilbudene har økt i antall. Det er fortsatt en utfordring å utvikle flere faglig sterke kurstilbud for nye målgrupper.

Andre kull som gjennomfører kurset *Skapende kuratorpraksis* tok eksamen våren 2008. Nytt kurs for 2008–10 ble utlyst våren 2008 og 10 nye studenter er nå i aktivitet her.

2.1.2. Virksomhetsmål 1.2: Kvalitet i utdanningen

Virksomhetsmål 1.2 Kunsthøgskolene skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømning.

KHiBs resultatmål:

KHiB skal opprettholde en høy gjennomføringsprosent.

KHiB skal fortsatt fokusere på krav til faglig progresjon og krav til forpliktende deltakelse i studiemiljøet fra studentene på alle trinn.

Det skal fortsatt fokuseres på mulige former for effektivisering av undervisningen.

Undervisningsinformasjon på nettet skal videreutvikles innen rammen av kunsthøgskolens websider, bl.a. med sikte på å styrke det fagdidaktiske innholdet.

Støtte til fellesfaglige undervisningstiltak mm. (tverrfaglige prosjektmidler) skal videreføres.

Det skal gjennomføres tiltak for å styrke fagstabens pedagogiske kompetanse.

KHiB skal følge utviklingen i læringsmiljøet i henhold til målformuleringer i kvalitetsutviklingsprogrammet (KUP).

KHiB skal aktivt bruke semester- og kursevalueringer i planlegging av tiltak for å sikre og forbedre læringsmiljøet.

Læringsmiljøutvalget skal videreutvikles som et aktivt organ.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008	2008
KDs styringsparametre:					
Nye studiepoeng per egenfinansiert student per år	55,2	56,2	58,4	55,8	55
Studenter per undervisnings- forsknings- og formidlingsstilling	9,7 (301/31,1)	9,9 (306/30,9)	8,4 (286/33,9)	8,8 (297/33,9)	8,9 (300/33,9)
KHiBs styringsparametre:					
Gjennomføringsprosent BA	94,3 %	87,8 %	99,2 %	98,6	85 %
Faktor: Regnskap/budsjett for tverrfaglige prosjekter (1000 kr) ¹	455/500	371/550	371/500	482/550	500/550

Vurdering måloppnåelse:

Studenter per undervisnings- forsknings- og formidlingsstilling tar utgangspunkt i de som faktisk har undervisning. Dette er følgende kategorier av ansatte: Høgskolelektorer, førsteamanuenser og professorer.

Resultatmålene viser en høyere måloppnåelse enn forventet, særlig gjelder dette resultatet for gjennomføring av bachelorstudier, her er gjennomføringsprosenten 98,6 %. Det skyldes hovedsakelig svært lav strykprosent, men her er også noen studenter som produserer studiepoeng som ikke var registrert som student på rapporteringstidspunktet. Vi har noen studenter som er sen med å betale semesteravgift og registrere seg.

Krav til progresjon og forpliktende deltakelse tematiseres i stabsmøter og LMU, og er også formulert i kvalitetsutviklingsprogrammet i punkter som skal følges opp.

Undervisningskalenderen på www.khib.no fungerer tilfredsstillende, og både kvalitet i beskrivelser av undervisningstiltak og tekniske funksjonalitet blir stadig bedre.

¹ Resultatmål tilsier regnskap totalt i forhold til årets budsjettramme til formålet.

Fellesfaglige uker og andre tverrfaglige prosjekter ble også i 2008 gjennomført som forutsatt. I 2009 vil dette tilbudet få en annen og rimeligere form som en følge av en strammere budsjett-situasjon, særlig pga. økte utgifter til husleie.

Studentevalueringene viser at kunsthøgskolens studenter gjennomgående er svært fornøyd med undervisningstilbudet. Stabsseminarer med både pedagogisk og faglig tematikk er viktigste tiltak for å styrke stabens pedagogiske kompetanse. I de tilfelle der kvalitetsutviklingsprogrammet avdekker eventuell svikt i enkelte undervisningstiltak, har individuell oppfølging fra dekaner vært viktig. Prioritert oppgave i 2008 har vært å gjennomføre og korrigere hele kvalitetsutviklingsprogrammet i praksis, og øke intern forståelse av hva dette skal tjene til.

Utfordringen har vært å gi systemet faglig legitimitet, og medvirke til at studenter og stab tar til seg systemet som redskap. KHiB arbeider også med å finne mer rasjonelle former som kan gjøre arbeidet med KUP mindre krevende. Mengden data er formidabel, vi må undersøke om det er tilstrekkelig med mindre for å avdekke sviktende kvalitet.

Uegnede lokaler og manglende investeringsmidler utgjør for øvrig en kontinuerlig utfordring i forhold til å opprettholde et godt læringsmiljø. Problemer knyttet til ventilasjon og varme er et tilbakevendende tema i ulike evalueringer.

2.1.3. Virksomhetsmål 1.3: Internasjonalt utdanningssamarbeid

Virksomhetsmål 1.3 Kunsthøgskolene skal ha et internasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet, som både bidrar til økt utdanningskvalitet og sikrer kvalifiserte kandidater til samfunns- og næringsliv.

KHiBs resultatmål:

KHiB skal opprettholde en stor andel av sine studenter på utveksling og et høgt tall på innreisende utvekslingsstudenter, til sammen ca. 50 studenter pr. år.

Avdelingene skal videreføre en aktiv deltakelse i større nettverk som Nordplus (KUNO og Cirrus), Erasmus, Cumulus og ELIA².

KHiB skal ivareta sekretariatsfunksjonen for KUNO i perioden 2006 – 2011.

KHiB skal videreføre tiltak for å sikre internasjonal rekruttering av fagstab på høyt nivå.

Avdelingene skal videreføre bruk av internasjonale gjestelærere til kurs og prosjekter.

Avdelingene skal delta i internasjonale nettverk/fora og samarbeide med andre internasjonale utdanningsinstitusjoner i henhold til planlagte tiltak i avdelingenes virksomhetsplaner.

² Nordiske og europeiske nettverk for faglig samarbeid mellom institusjoner for høyere kunst- og designutdanning.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008	2008
KDs styringsparametre:					
Antall utvekslingsstudenter (ut/innreisende)	54	55	64	56	50
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud	2	2	2	2	2
KHiBs styringsparametre:					
Faktor: Regnskap/budsjett for kompetansemidler til faglige ansatte (1000 kr) ³	252/350	214/300	308/450	243/350	300/350

Vurdering måloppnåelse:

Kunsthøgskolen er godt fornøyd med studentutvekslingen for 2008. Det er fortsatt god balanse i utvekslingen med totalt 31 studenter inn til institusjonen og 25 utreisende. Det er særlig antall utreisende som har gått noe ned i forhold til 2007, da var det 31 ut. Erasmus og Nordplus nettverkene står for hovedtyngden av utvekslingen. I tillegg kommer utvekslingen gjennom KUNO ekspressmobilitet, dette er deltakelse på kortere workshops normalt av en ukes varighet, som dermed ikke teller med i utvekslingsrapportene. Her er det krav om tre måneder. Kunsthøgskolen har inngått den nye avtalen om ansattmobilitet, dette innebærer at lærere og andre kan utveksles uten at det stilles krav om undervisning på mottaksstedet.

KHiB har også søkt om Extended Charter innenfor Erasmus samarbeidet, dette gjør at også praksisplasser for studenter kan inngå i samarbeidet. KHiB har i dag en pilot (European Textile Trainee, ETT) for praksisutveksling der masterstudenter innen tekstil deltar. Dette er et samarbeid som inkluderer UIAH i Helsinki, Design akademiet i Eindhoven, tekstilmuseet i Tilburg og tekstilindustrien i Como, Italia.

KHiB har også søkt om Diploma Supplement Label.

Nordplus-samarbeidet fylte 20 år i 2008 og Kuno nettverket er et av nettverkene som blir omtalt i jubileumsskriftet fra Nordisk ministerråd. Det er i dag over 300 nettverk innenfor høyere utdanning i Nordplus. KHiB er sekretariat for Kuno-nettverket.

Kunsthøgskolen utlyser alle større faglige stillinger internasjonalt og investerer relativt store ressurser i å ivareta et internasjonalt arbeidsmiljø, både når det gjelder fast ansatte og gjestelærere.

Kunsthøgskolen tar opp engelskspråklige studenter til de to mastergradene. Videre har vi en stor andel internasjonale lærere som underviser på engelsk. Vi organiserer norskkurs for internasjonale studenter. I tillegg foregår det oversettelse til engelsk av forelesninger på norsk. Veiledning foregår på det språk som er best tjenlig. Undervisningskalenderen er også engelskspråklig.

³ Resultatmål tilsier regnskap totalt i forhold til årets budsjetttramme til formålet.

En rekke internasjonale undervisningstiltak er gjennomført som planlagt. Her kan nevnes deltakelse på møbelmessen i Stockholm i januar og internasjonal workshop på Finse i februar. Kunsthøgskolens kompetansemidler på fellesnivået bidrar til at stab kan delta i internasjonale faglige fora relevante både for undervisning, kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning.

Faglig ledelse (rektor, prorektor, dekan) har deltatt i ulike internasjonale fora for kvalitetssikring og evaluering. KHiB søkte og er tatt inn, som eneste norske høyere utdanningsinstitusjon, i det europeiske nettverk for kvalitet i høyere utdanning "The Quality Assurance for Higher Education Change Agenda" (QAHECA) i regi av EUA.

2.1.4. Utvalgte områder sektormål 1

- **Videreutvikling og forankring av kvalitetssikringssystemet. Strategisk bruk av systemet for å øke kvaliteten i utdanningen**

Kvalitetssikringssystemet har vært fulgt nøye opp gjennom 2008, både gjennom spørreundersøkelser og dialoger satt i system. Alle avdelingene ved KHiB rapporterer at studentenes og fagstabens tilbakemeldinger gjennom kvalitetssystemet benyttes aktivt i planlegging og justering av innhold og opplegg for undervisning.

Kunsthøgskolen initierte mot slutten av 2007 utviklingen av en ny modul for gjennomføringer av spøringer knyttet til KHiBs kvalitetssystem. Utviklingen ble gjort gjennom en åpen finansiering der flere høgskoler deltok. Verktøyet er implementert og tatt i bruk i KHiBs kvalitetssystem i desember 2008, og er nå tilgjengelig som fri nedlasting for alle.

Når arbeidet med kvalifikasjonsrammeverk er ferdigstilt, vil kunsthøgskolen måtte se på revisjon av studieplaner i forhold til dette.

Samhandling mellom avdelinger og fagområder, og studentenes anledning til å benytte KHiBs samlede faglige ressurser, er et strategisk mål som er i ferd med å bli en merkevare for institusjonen. Fagstabens forståelse for mulighetene dette gir, er stadig stigende, og studentenes tilbakemeldinger gjennom kvalitetssystemet har sterkt medvirket til utbredelsen av en positiv holdning til samarbeid på tvers av tidligere faggrenser.

Tilbakemeldinger gjennom kvalitetssystemet tegner et bilde som viser svært god kvalitet i utdanningstilbudet ved institusjonen. Fokuset er i ferd med å rette seg mot studentenes eget bidrag til denne kvaliteten, med styrking av eget ansvar for læring, og aktiv deltakelse i undervisning.

- **Utvikling av fagporteføljen og faglig profil**

Søkertall, statistikk over påmeldte til forskjellige undervisningstilbud samt studentevalueringer gir informasjon om studietilbudenes etterspørsel, kvalitet og relevans. Større revisjoner av porteføljen har så langt ikke vist seg påkrevet.

- **Arbeidet med internasjonalisering**

Kunsthøgskolen har i strategiplan 2004 – 2008 definert seg som en institusjon som skal ”utvikle utstrakt samarbeid med relevante partnere både regionalt og internasjonalt”. Det siste er sterkt til stede i studiehverdagen gjennom det høye antall utvekslingsstudenter inn og ut, et stort antall ikke norske faglig ansatte og et stort antall gjestelærere. Avdelinger og fagområder organiserer prosjekter i samarbeid med internasjonale partnere, som nevnt under Kap. 2.1.3. Høy kvalitet i utdanning i kunst og design i dag forutsetter internasjonal orientering.

2.2. SEKTORMÅL 2:

Sektormål 2

Kunsthøgskolene skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid. Kunsthøgskolene har ansvar for utvikling av praktisk rettet forskning og utviklingsarbeid på sine fagområder. Kunsthøgskoler som kan tildele doktorgrad, har et særskilt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning innen de fagområder de tildeler doktorgrad.

2.2.1. Virksomhetsmål 2.1: Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning

Virksomhetsmål 2.1 Kunsthøgskolene skal arbeide med kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning, kompetanseutvikling og nyskapende virksomhet innenfor aktuelle kunst- og designfag.

KHiBs resultatmål:

Styrke legitimiteten for det kunstnerisk utviklingsarbeidet både internt og eksternt.

Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning ved KHiB skal holde høy internasjonal kvalitet.

Den internasjonale konferansen *Sensuous Knowledge* skal videreføres, med støtte fra NFR.

KHiB skal følge opp NFR-tildeling til prosjektet *Reflections reflected*.

FoU-presentasjoner fra kunsthøgskolens stab i internasjonale faglige fora skal stimuleres og synliggjøres.

KHiB skal etablere forpliktende samarbeid med internasjonale partnere.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008	2008
KDs styringsparametre					
Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings og formidlingsstilling					Ikke aktuell
NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings og formidlingsstilling			7 (252'/33,9)	18 (623'/33,9)	28 (935'/33,9)
Utveksling av ansatte via programavtaler				-	5
EU-tildeling per undervisnings-, forsknings og formidlingsstilling					Ikke aktuell
KHiBs styringsparametre:					
Faktor: <i>Regnskap/budsjett</i> FoU-prosjekter (1000 kr) ⁴	360/800	325/800	513/500	451/500	> 500/500

⁴ - Resultatmål tilsier regnskap totalt i forhold til årets budsjettramme til formålet.

Vurdering måloppnåelse:

Styrke legitimiteten for det kunstneriske utviklingsarbeidet

Jørgensen-utvalgets brede definisjon av kunstnerisk utviklingsarbeid (rapport fra UHR vinter 2007) har vært viktig for en felles forståelse både lokalt og nasjonalt. Kunsthøgskolen har i dag mangfoldig, aktiv og synlig virksomhet innenfor kunstnerisk utviklingsarbeid på alle avdelinger, og har fokus på begrepet forskningsbasert undervisning, i vårt tilfelle kunstnerisk utviklingsarbeid vel så mye som forskning.

Arbeidet i stipendprogrammet (omtales nærmere på s.16) er nasjonalt sett det viktigste forum for kunstnerisk utviklingsarbeid. Her diskuteres kriterier og standarder i fellesskap anvendt på konkrete prosjekter, sett i forhold til det arbeid som institusjonene ellers står for, og i forhold til internasjonal praksis representert ved eksterne veiledere og nettverk.

Gode prosjekter og resultater skal fatte interesse både innen utdanningsinstitusjoner innenlands og utenlands, men vel så mye i de praktiserende fagmiljøene utenfor utdanningen. Denne doble relevansen er ytterst viktig for legitimiteten.

Høy internasjonal kvalitet

Kunsthøgskolen ble i siste etatsstyringsmøte utfordret på hvordan vi kan lese kvalitet i vårt kunstneriske utviklingsarbeid. Dette spørsmålet vil også måtte belyses i forestående søknad om akkreditering som vitenskapelig høgskole. Svaret er meget sammensatt, men baserer seg gjennomgående på offentlig visning og vurdering og fagfellevurdering i forskjellige former.

Kunsthøgskolens resultater på området kan grovt deles i tre:

- KHiBs prosjekt- og publikasjonsvirksomhet, finansiert av KHiB eller eksternt.
 - Vurderes for tildeling av KHiB FoU-komiteé med eksternt flertall (se under), samt innhentede fagfellevurderinger når det gjelder publikasjoner.
- Faglig ansattes utstillinger, verk, oppdrag mm.
 - Her ligger fagfellevurderinger og avgjørende myndighet om gjennomføring og/eller offentliggjøring utenfor KHiB – i det profesjonelle kunst- og designsamfunnet, eksempelvis oppdragsgiver, produsent, galleri, kurator.
- Stipendiatenes prosjekter.
 - Vurderes ved opptak til programmet, følges opp av veiledere, sluttbedømmelse av fagfeller

Forskjellige tiltak er etablert ved kunsthøgskolen for å sikre kvalitet:

- Åremål i faglige stillinger skal sikre faglig aktualitet;
- Individuelle arbeidsplaner skal sikre avsatt tid;
- Årlig individuell samtale mellom faglig ansatt og dekan skal drøfte mål og resultater for den enkelte;
- Krav om årlig FoU-rapportering for den enkelte ansatte. Denne er for 2008 noe forsinket, idet KHiB er i ferd med å legge om til rapporteringsform som gir bedre søkbarhet og bedre synliggjøring, med direkte kobling til formidling av virksomheten på web;
- FoU prosjekt- og publikasjonsstøtte (se under);
- Jevnlige stabsseminarer med presentasjon av og diskusjon om pågående prosjekter;

- Seminarer med stab om søknadsskriving og prosjektsøknader;
- Kompetansestøtte for deltakelse på relevante konferanser, FoU forprosjekt mm.;
- Utgivelse av årbok med fokus på FoU-arbeidet-

Kunsthøgskolens prosjekt- og publikasjonsstøtte

For tildeling av støtte fra disse midlene, er det et kriterium at prosjektet bidrar til fagets utvikling og styrker kunsthøgskolens faglige innhold. I 2008 ble 5 prosjekter funnet støtteverdige. Prosjekter som får støtte, skal presenteres i interne fora underveis. 4 publikasjoner ble tildelt støtte, forutsatt positive fagfellevurderinger. Tildelingskomiteen har flertall av eksterne medlemmer fra relevante fagfelt/institusjoner, noe som klart styrker institusjonens målsetning om høy faglig kvalitet. Komiteens møter har også fungert som internasjonal møteplass for utveksling av tanker om problematikk vedr. Artistic Research, og har på denne måten vært svært nyttige for faglig ledelse ved KHiB. Komiteens funksjonstid er nå ute, og nye eksterne komitémedlemmer oppnevnes av styret vinteren 2009.

Sensuous Knowledge og Reflections Reflected

Sensuous Knowledge 5: Questioning Qualities ble gjennomført i september med over 70 deltakere fra 12 land/34 institusjoner. Konferansen var overbooket. Deltakernes respons er meget positiv, og vi ser at nettverksarbeidet som konferansen tilbyr, i mange tilfelle føres videre av deltakerne i andre fora og genererer nye tiltak. Norges Forskningsråd har bevilget midler til konferansen og publikasjonsserien for årene 2007 – 2009. 2 nye publikasjoner i skriftserien ble gitt ut i 2008. Her er prosjektet noe på etterskudd i forhold til planlagt fremdrift, og ekstra krefter settes inn på å styrke dette. Det er tydelig at *Sensuous Knowledge* nå er blitt en internasjonal merkevare som kunsthøgskolen må ta godt vare på i videre utvikling.

Reflections reflected er et delprosjekt ved professor Søren Kjørup. Første del av dette, en undersøkelse om hvordan de ferdig bedømte stipendiatene i stipendprogrammet uttrykker sin refleksjon, blir utgitt som del av evalueringen av stipendprogrammet i mars 2009.

Kunstnarleg verdiskaping (K-verdi)

Dette prosjektet, knyttet til Avd. for spesialisert kunst, fikk støtte fra NFRs program Kulturell verdsetting (KULVER) i juni 2008, med en heltidsstilling og flere deltidsstillinger over tre år, inkludert midler til en stipendiat i Stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med Vestlandske Kunstindustrimuseum og skal være ferdigstilt i 2011. Helt fra oppstarten har det vært lagt stor vekt på formidling i forskjellige former, og å samarbeide med relevante internasjonale ressurspersoner og nettverk.

Internasjonale presentasjoner og samarbeid

Fagstab er svært aktive i å presentere prosjekter i relevante fora både nasjonalt og internasjonalt. Økonomisk støtte til slike tiltak vurderes etter søknad. Også lokale seminarer har ofte internasjonal karakter ved at gjester er invitert inn – eksempelvis i prosjektet K-verdi beskrevet over.

Samarbeid – se under Kap. 2.2.3

2.2.2. Virksomhetsmål 2.2: Forskerutdanning

Virksomhetsmål 2.2 Kunsthøgskoler som tildeles ordinære stipendiatstillinger og stipendiatstillinger innen Program for kunstnerisk utviklingsarbeid skal sørge for gjennomføring.

KHiBs resultatmål:

Kunsthøgskolen skal som operatør av stipendprogrammet være aktiv pådriver for utviklingen av høy kvalitet i programmet.

KHiB skal rekruttere stipendiater ut fra strategiske mål og fokusområder.

Stipendiater skal få god faglig oppfølging og aktivt integreres i avdelingens og det øvrige fagmiljøet ved institusjonen.

Planer for oppmelding til sluttbedømmelse fra stipendiater som begynte høsten 2006, skal følges nøye.

Kvalitetsutviklingsprogrammets pkt 5 om stipendiater skal følges opp.

Faglig ledelse deltar på samlingene i det nasjonale stipendprogrammet.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008	2008
KDs styringsparametre:					
Antall uteksaminerte kandidater per vitenskapelig årsverk					0
KHiBs styringsparametre:					
Antall stipendiater tatt opp i programmet	0	3	2	3	1
Antall uteksaminerte stipendiatkandidater	-	-	1	0	0

Vurdering måloppnåelse:

Kunsthøgskolens ledelse og administrasjon bruker relativt store ressurser på oppfølging av det nasjonale stipendprogrammet. Fokus i 2008 har vært på å tilrettelegge og gjennomføre evalueringen av programmet. Programmet har vært presentert i Nederland, Belgia, Sverige og Frankrike og vekker stor interesse internasjonalt, på grunn av sin markante kunstneriske profil.

Institusjonen har nå (pr. 01.01.09) 9 stipendiater i programmet. Det er det største antallet for en enkelt institusjon hittil. Det økte antallet gir større synlighet og bedre kritisk masse internt.

To nye stipendiater til KHiB ble tatt opp i programmet og ansatt høsten 2008:

- Pedro Gomez Egaña (Avd. kunstakademiet) finansiert fra programmet;
- Tove Tømmerberg (Avd. for spesialisert kunst) finansiert fra programmet.

I tillegg er det tatt opp en stipendiat med formell oppstartsdato fra 01.01.09 (men stipendiaten har fulgt programmets obligatoriske deler høsten 2008):

- Kjell Rylander (Avd. for spesialisert kunst) finansiert med midler fra NFR/KULVER.

Avdelingenes rekrutteringsarbeid er blitt langt mer strategisk målrettet og kvaliteten på søknadene er stigende.

Det har ikke vært planlagt sluttvurdering for noen av kunsthøgskolens stipendiater i 2008, men 3 stipendiater skal iht. deres respektive fremdriftsplaner gjennomføre sluttvurdering i 2009.

Et eget punkt som skal sikre oppfølging av stipendiatene, er tatt inn i kunsthøgskolens kvalitetsutviklingsprogram KUP, og har vært fulgt systematisk opp fra januar 2008.

2.2.3. Utvalgte områder sektormål 2

- **Konsentrere innsatsen og utvikle fagmiljøene gjennom samarbeid i egen institusjon eller mellom institusjoner**

Stabsseminarer på avdelings- og fellesnivå har gjort det langt mer synlig internt hva kolleger arbeider med, og utløser nye kontakter og samarbeid. Alle avdelinger har diskusjoner om prioriteringer av områder og tematikk innen FoU, ikke minst i forbindelse med rekruttering av stipendiater. Samtidig har kunsthøgskolen en forpliktelse i bredden innen utvikling av kunst og design, som må ivaretas.

Future textiles er et godt eksempel på et inkluderende prosjekt som påvirker både undervisningstilbudet på fagområdet tekstil, samtidig som det initierer internasjonalt nettverk og samarbeid. Et annet eksempel er utstillingen *Levende norsk møbeldesign*, som utvikles av en tverrfaglig gruppe stab på Avd. for design i samarbeid med Vestlandske Kunstindustrimuseum (skal vises høst 2009). *K-verdi* (NFR-finansiert, se over) er også et samarbeid med museet, og inkluderer både forskningsprosjekter og kunstnerisk utviklingsarbeid omkring et tema. Dersom disse prosjektene får gode resultater, vil de også være interessante som ulike forbilder for andre prosjekter.

- **Gjennomstrømningen i stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid**

Av kunsthøgskolens 9 stipendiater er det hittil 2 som etter normal fremdrift skulle ha gjennomført sluttvurderingen. Begge disse ble tatt opp i 2003. Den ene av disse stipendiatene besto sin sluttvurdering i 2007 etter tilnærmet normal tid. Den andre stipendiaten har hatt lengre sykefravær og har også måttet omarbeide sitt opprinnelige prosjekt. For denne stipendiaten har institusjonen satt inn ekstra ressurser for å tilrettelegge for gjeninntredelsen i programmet. Etter planen skal denne stipendiaten melde seg opp til sluttvurdering i løpet av 2009.

I 2006 fikk KHiB tre nye stipendiater. 2 av disse meldes opp til sluttvurdering i 2009. Den tredje stipendiaten er forsinket pga. fødselspermisjon, og skal etter planen melde seg opp til sluttvurdering våren 2010.

Ansvarlig dekan vurderer, sammen med veiledere, fortløpende behovet for spesielle tiltak for å sikre fremdriften for den enkelte stipendiat. Dette har ført til ekstra innsats overfor flere av våre stipendiater. I KUP er det også innarbeidet faste møtepunkter for vurdering av institusjonens medvirkning i stipendprogrammet og oppfølging av stipendiater og veiledere.

- **Bedre samarbeid med internasjonal utdannings- og forskningsvirksomhet**

Kunsthøgskolens internasjonale FoU-samarbeid oppstår i stor grad ut fra spesifikke behov for partnere og spisskompetanse i de enkelte prosjekter, mer enn gjennom generelle institusjonelle relasjoner. Dette er arbeidsformer som ligger nær fagfeltenes tradisjoner, og fungerer relativt ubyråkratisk og direkte. Alle de større FoU-prosjektene har internasjonale kontaktflater og møtesteder, også stipendiatprosjektene og NFR-prosjektene. Utfordringen i denne arbeidsformen er at utbyttet ikke blir for flyktig – at det som opparbeides, synliggjøres og bygges videre på.

KHiB får stadig henvendelser og å være partner i søknader med deltakere fra flere land, eksempelvis i 08-09 HERA. KHiB er partner i et HERA-prosjekt som i 2008 fikk midler til å forberede søknad, men har foreløpig avvist andre pga kapasitet/relevans.

2.3. SEKTORMÅL 3:

Sektormål 3

Kunsthøgskolene skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, og medvirke til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Kunsthøgskolene skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.

2.3.1. Virksomhetsmål 3.1: Formidling

Virksomhetsmål 3.1 Kunsthøgskolene skal gjennom formidling og deltakelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU-virksomheten.

KHiBs resultatmål:

KHiB skal utvikle strategisk og helhetlig formidling av FoU-virksomheten i relevante medier, herunder institusjonens nettsider bl.a. med sikte på å utnytte alle utadrettede prosjekter til profilering av institusjonen. Antall forelesninger/seminarer på kunsthøgskolens program som er offentlig tilgjengelig skal økes.

Kunsthøgskolens publikasjonsvirksomhet skal videreføres, og prosedyrene rundt tilsagn om utgivelse, oppfølging og distribusjon/salg av publikasjonene må videreutvikles og kvalitetssikres.

Kunsthøgskolen skal fortsatt bidra til Forskningsdagene i Bergen.

I oppfølgingen av avdelingene skal det fokuseres på formidling av avdelingenes faglige virksomhet på KHiBs nettsider.

KHiB skal etablere langsiktig samarbeid med relevante visningssteder for Masterutstillingene, og å sikre gode formidlingstiltak rundt disse utstillingene.

Kunsthøgskolen skal utgi årbok som løfter frem viktige elementer fra den faglige virksomheten i 2006/07.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008	2008
KHiBs styringsparametre:					
Faktor: Regnskap/budsjettavsetning for publikasjonsprosjekter (1000 kr) ⁵	687/1191	284/923	402/1189	247/1447	› 550/1447

⁵ Resultatmål tilsier regnskap totalt i forhold til akkumulerte budsjettmidler til formålet

Vurdering måloppnåelse:

Informasjon om FoU-virksomheten på egne nettsider, er økende, men kan fortsatt bli bedre. Stoff produseres både fra de faglig ansatte selv og fra informasjonsmedarbeiderne.

Kapasiteten for kunsthøgskolens informasjonssenhet har vært lavere høsten 2008 som en direkte følge av flytteprosessen til Vaskerelven. Samtidig er stabens bevissthet om nødvendigheten av synliggjøring øket, så ønsket om profesjonell bistand til formidling er langt større enn kapasiteten til å bistå.

En stor del av kunsthøgskolens faglige stab deltar aktivt nasjonalt og internasjonalt i utstillinger, symposier, debatter mm.

Åpne forelesninger og seminarer publiseres på kunsthøgskolens nettsider. Større tiltak rettet mot eksternt publikum avrettes, sendes ut som egne invitasjoner eller offentliggjøres i det elektroniske brevet KHiB-nytt. Til disse arrangementene har det til dels vært nødvendig å leie seg inn i andre lokaler, i det nåværende lokaler har vært uegnet til åpne offentlige arrangementer.

I 2008 ble det gitt ut 5 publikasjoner fra KHiB (inkludert 2 i Sensuous Knowledge-serien), 5 er godkjent etter fagfelle vurdering og på vei mot ferdigstilling, og 5 har fått noe bidrag fra FoUkomiteen, men er før eller i fagfelle vurdering. Tallet på utgivelser pr år vil naturlig nok svinge noe etter initiativ og kapasitet hos de involverte og publikasjonenes omfang og fremdrift. Kvalitet sikres gjennom eksternt fagfelle vurdering og oppfølging i produksjonsprosessen, og utfordringen er fortsatt å få god flyt i dette samt distribusjonen.

Årbok 2006-2007 ble gitt ut i mars 2008, dette året med særskilt fokus på kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning. Artikler fra årboken publiseres også på web.

Kunsthøgskolen deltar på Forskningsdagene i Bergen.

Masterutstillingene ble vist på Kunstindustrimuseet i Bergen (design) og Bergen Kunsthall (kunst). Begge var svært godt besøkt og fikk god mottakelse. Begge utstillingene ble fulgt opp med omfattende seminar- og formidlingstiltak.

I de nye lokalene i Vaskerelven får kunsthøgskolen et lokale på gateplan med store vinduer, godt egnet til utadrettet virksomhet. Dette vil hjelpe noe på institusjonens nåværende fysiske lukkethet.

2.3.2. Virksomhetsmål 3.2: Samfunns- og næringsliv**Virksomhetsmål 3.2 Kunsthøgskolene skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom innovasjon og verdiskapning.****KHiBs resultatmål:**

KHiB skal ha et koordinert samarbeid med lokale og regionale myndigheter og næringsinteresser om nyskaping og karriereutvikling, samt for å legge til rette for at ferdige studenter velger å etablere seg i Bergen.

KHiB skal øke inntekter fra eksternt finansiert virksomhet bl.a. generert gjennom satsing på etter- og videreutdanningstilbud.

KHiB skal skape møtesteder med andre aktører og utvikle utstrakt samarbeid med relevante partnere regionalt og internasjonalt.

KHiB skal delta på arenaer der studenters og tilsattes arbeider kan bidra til samfunns- og næringsutvikling.

KHiB skal følge opp inkubator-konseptet for våre kandidater.

KHiB skal følge opp at *Designregion Bergen* ivaretar sine forpliktelser knyttet til bevilgningene fra Bergen kommune og Norsk Form.

KHiB skal følge opp arbeidet med kulturutviklingsplanen for Møllendal.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008	2008
KDs styringsparametre:					
Omfang av eksternt finansiert virksomhet EFV (i hele 1000 kr) ⁶	348	1 263	1 180	1 006	800

Vurdering måloppnåelse:

Kunsthøgskolens posisjon i regionen som profesjonell faglig ressurs er markant. KHiB har god kontakt med kommune og fylkeskommune om relevante saker, og har prosjekt- og nettverkssamarbeid med de sentrale institusjonene innen kunst og design i Bergen: BEK (Bergen elektronisk kunst); BIT Teatergarasjen, Hordaland kunstsenter, Bergen Kunstmuseum, Bergen Kunsthall/Landmark, USF Verftet, Festspillene (Oioi-Festivalen), Design Region Bergen, samt organisasjoner som Raftostiftelsen. I løpet av 2008 er også samarbeidet med Bergen Arkitektskole styrket.

Samarbeidet med GC Rieber om kunst og design fra kunsthøgskolens nåværende og tidligere studenter for deres nye lokaler, ble ferdigstilt i 2008. De faglige resultatene var gode, men omfanget av kunsthøgskolens innsats i tilsvarende prosjekter må vurderes nøye dersom nye muligheter kommer opp.

Det tverrfaglige ”Fengselsprosjektet” med studenter fra første årstrinn master design, er et eksempel på hvordan undervisningstiltak tar samfunnsrollen på alvor og involverer seg for å bruke vår fagkompetanse i nye miljøer.

Her følger omtale av noen tiltak spesielt relatert mot utvikling/næring:

Design Region Bergen er kommet godt i gang i løpet av 2008 og er nå en synlig aktør i Bergen på vegne av designfeltet. Et omfattende program av etterutdanningstilbud for designere ble gjennomført via KHiBs EVU-organisasjon høsten 2008. KHiB er medlem i DRB og er representert i styret.

⁶ Se omtale under Kap 2.3.3.

Våren 2008 ble samarbeidsprosjektet **ByFrikasjoner** opprettet, med partnerne Bergen Arkitektskole, Bergen Arkitektforening, Bergen Bolig- og byplanforening, Design Region Bergen, Norske Landskapsarkitekter Hordaland og KHiB. Formålet med tiltaket er som følger: ”--med faglige ressurser bidra til visjoner og debatt om byens utvikling i en åpen form, og se byutvikling i et bredt perspektiv hvor både designere, kunstnere, arkitekter og landskapsarkitekter, planleggere, utbyggere og brukere bidrar.” Initiativet kom fra KHiB etter at organisasjonene som er nevnt over, møttes i *Fagforum Byutvikling* ved Bergen kommune, arrangert første gang våren 2008. ByFrikasjoner satser på enkel drift med egne ressurser samt noe tilskudd fra kommunen. KHiB og DRB var ansvarlig for første åpne møte, med svært godt frammøte, i november 2008, med tema ”Levende byrom – også utenfor sentrum?” Møterekken fortsetter i 2009.

I samarbeid med Bergen kommune og USF Verftet ble pilotprosjektet **Designinkubatoren** åpnet i 2007, med plass til fem designbedrifter. Av de tre første bedriftene som ble tatt inn i inkubatoren i 2007, har to etablert eget kontor innen henholdsvis interiørarkitektur og tekstil-design. Den tredje har fått fast stilling i et designbyrå. I januar 2009 er det to designere i inkubatoren, begge innen møbeldesign. Det er lyst ut tre ledige plasser. Inkubatoren er inne i sitt siste år som pilotprosjekt, og det må tas stilling til den videre strategi for prosjektet i løpet av 2009. Avd. for spesialisert kunst har i sin virksomhetsplan å vurdere en mer aktiv rolle i designinkubatoren, med ambisjon om å utvide dens nedslagsfelt til også å omfatte kunstrettede bedrifter. Designinkubatoren deltar i *Inunet* – samarbeidsorganet for næringshager og inkubatorer i Hordaland.

Kunsthøgskolen inngikk i 2008 et formelt samarbeid med UiB, HiB og NHH i prosjekt **Nyskappingskompetanse**. Da året løp mot slutten, ble prosjektet skrinlagt, og innsatsen skal rettes mot den felles inkubatoren som institusjonene driver. Nyskappingskompetanse ble nedlagt fordi det var liten oppslutning om de initierte aktivitetene.

Kunsthøgskolen deltar aktivt i **Bergen Media By**, der en nå arbeider for å få realisert et Arena-prosjekt – et regionalt næringsmiljø bestående av bedrifter og FOU-miljøer i skjæringspunktet mellom innholdsproduksjon og teknologiutvikling. KHiB leverer ferdig utdannede kandidater til flere av bedriftene som vil være omfattet av prosjektet.

Kunsthøgskolen er aktiv i et forprosjekt med hensikt å vurdere muligheten for å etablere høyere utdanning innen spilldesign i Bergen. Tanken er å gjennom dette prosjektet koble kompetanser ved HiB, UiB og KHiB for om mulig opprette en felles satsing på utdanning innen spillfeltet. Prosjektet er fremdeles i en tidlig fase.

Arbeidet med Kulturutviklingsplan for **Møllendal** (Bergen kommune, Statsbygg og KHiB) ble tatt opp igjen i januar 2008, men det viste seg dessverre i løpet av våren ikke mulig å få forankret et forpliktende utviklingsprosjekt om dette i kommunen.

Omfanget av etter- og videreutdanningstilbud har økt markant i 2008. Forskjellige tilbud retter seg både mot kunstnere, designere og andre. Selv om brukernes betalingsevne er variabel, er inntektene stigende, men det er fortsatt en utfordring å konsolidere tilbudet. Særlig vellykket i 2008 var et tre dagers kurs i museumsdesign (se under Kap. 2.3.3) med internasjonale forelesere og nærmere 60 deltakere fra museer i Norge.

2.3.3. Utvalgte områder sektormål 3

- **Rollen som utviklingsaktør innen egne fagområder**

Dette er omtalt under Kap. 2.3.2

- **Økning av de eksterntfinansierte inntektene**

Eksterne inntekter – når definert som alle inntekter utenom bevilgninger fra KD – har økt betydelig fra 2007 til 2008, men endring i hvilke inntekter som defineres som eksterntfinansierte, gjør at denne styringsparameteren viser lavere tall for 2008 enn for 2007.

Særlig har inntekter fra etter- og videreutdanningskurs (EVU) økt. Flere og mer inntektsbringende EVU-kurs, og da spesielt hovedsatsningen Masterclass museumsdesign, har gitt økte inntekter. Konferansen Sensuous Knowledge har generert betydelige eksterne kursinntekter også i 2008.

Etter instruks fra KD regnskapsføres kursavgifter i 2008 under andre inntekter – og ikke som i 2007 under bidragsinntekter. Av den grunn fremstår inntekt fra bidragsfinansiert aktivitet som lavere enn for 2007 (jfr note 1 i regnskapet). Posten Andre inntekter i samme note 1 øker derimot med mer enn 1,3 mill kr i forhold til 2007, hvorav kursavgifter for EVU-kurs representerer nær kr 600' i inntekt og kursavgifter for Sensuous Knowledge kr 270'. Her inngår også støtte til større utstillinger – som Stockholmsmessen og Substans (MA-utstilling) ved Avd. for design.

Det fremstår fortsatt usikkert hva som defineres som eksterntfinansierte inntekter. I forhold til å synliggjøre alternative inntektskilder – utover grunnbevilgning – burde gjerne alle andre inntekter regnes med under eksterntfinansierte inntekter, selv om det ikke kan klassifiseres verken som oppdrags- som bidragsinntekter. Jfr. også Kap. 2.4.4.

KHiB har eksterne inntekter gjennom noen få større bidragsprosjekter - som Trefestivalen ved Avd. for design og et samarbeidsprosjekt med Rogaland teater på Avd. for spesialisert kunst.

KHiB er også svært tilfreds med å ha fått uttelling på søknader til Norges forskningsråd (NFR) – og har fått tilsagn om midler til 2 større prosjekter i 2008.

- **Gjøre utdanningene tilgjengelige og fleksible for hele befolkningen**

Kunsthøgskolens utdanningstilbud på heltid, bachelor- og masterstudier, baserer seg i dag på stor grad av fysisk tilstedeværelse i læringsmiljøet. Ut fra fagenes og undervisningens karakter er det ingen planer pr i dag om å utvikle fjernundervisning. Opptak til kunsthøgskolen viser at studenter har stor variasjon i alder og tidligere utdanning/praksis.

Med oppbyggingen av studiet Skapende kuratorpraksis – 60 studiepoeng over 2 år – har kunsthøgskolen utviklet en modell for deltidsstudier med et antall seminarer pr. semester som samlingspunkter, som kan være interessant også for annen tematikk, for eksempel PPU.

Etter- og videreutdanningstilbud er omtalt over. Her er vi på god vei, men ønsker å komme lenger i utvikling av et bredt og forutsigbart tilbud.

Kunsthøgskolens bygg er i størst mulig grad tilrettelagt for funksjonshemmede.

- **Styrke publisering og formidling**

Dette er omtalt under Kap. 2.3.1

2.4. SEKTORMÅL 4:**Sektormål 4**

Kunsthøgskolene skal ha en personal- og økonomiforvaltning som sikrer effektiv utnytting av ressursene.

2.4.1. Virksomhetsmål 4.1: Rekruttering og kompetanseutvikling

Virksomhetsmål 4.1 Kunsthøgskolene skal føre en aktiv arbeidsgiverpolitikk som bidrar til å rekruttere og utvikle kompetanse som reflekterer institusjonenes oppgaver og ansvarsområder.

KHiBs resultatmål:

KHiB skal opprettholde ordninger med strategisk kompetanseutvikling for både faglige og administrativt tilsatte.

KHiB skal ha fokus på rolleavklaring og god arbeidsfordeling og synergieffekter mellom administrativt og faglig personale.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008	2008
KDs styringsparametre:					
Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings-, forsker- og formidlingsstillinger	51,9 %	56,3 %	50,3 %	53,6 %	> 50 %

Vurdering måloppnåelse:

Normalordningen for ansettelser i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger ved KHiB er åremål. Dette er i tråd med Uhl og vedtatt av KHiBs styre. Åremålsordningen er en rekrutteringsform som gir rom for faglig fleksibilitet, både i forhold til vektlegging av strategiske utviklingsområder og i forhold til endringer i studietilbud og studenttilfang.

Åremålsordningen innebærer naturlig nok at ansettelsesprosesser er en kontinuerlig og omfattende oppgave. Det er imidlertid stor grad av enighet om at fordelene med denne ansettelsesformen er større enn eventuelle ulemper, ikke minst som forutsetning eller grunnlag for dynamiske fagmiljø med et positivt arbeidsmiljø. KHiB har utviklet omforente rutiner og prosedyrer som sikrer styret et godt beslutningsgrunnlag i ansettelsessaker.

Det har blitt rekruttert godt kvalifiserte kandidater i alle utlyste stillinger ved KHiB i 2008. Både nasjonal og internasjonal markedsføring er benyttet.

Kunsthøgskolen gir ansatte reelle muligheter for kompetanseutvikling for å bidra til at institusjonen når sine mål uten at dette går på bekostning av den enkeltes integritet. Kompetanseutvikling skjer ut fra kunsthøgskolens strategiske behov, men er også forankret i et personalpolitisk/arbeidsgiverpolitisk perspektiv hvor den enkeltes interesser tas i betraktning.

En kvinnelig medarbeider i stilling som høyskolelektor fikk opprykk til førsteamanuensiskompetanse i 2008. I tillegg søkte to kvinnelige førsteamanuenser opprykk til professor etter nasjonal ordning. Utfallet av disse prosessene forventes avklart i løpet av 2009.

Forholdstallet i årsverk mellom administrative og faglige stillinger er henholdsvis 0,37 og 0,63. Dette er KHiB fornøyd med, selv om økt press på administrative ressurser vil kunne medføre en oppjustering av administrativ kapasitet.

Medarbeidersamtalen er bærebjelken i å få kartlagt faglige utfordringer og interesser, som for faglige stillinger nedfelles i en årlig individuell arbeidsplan. Kompetanseutvikling ved KHiB spenner over en rekke former og tiltak – alt fra kortvarige kurs til langvarige FoU prosjekt.

2.4.2. Virksomhetsmål 4.2: Arbeidsmiljø og likestilling

Virksomhetsmål 4.2 Kunsthøgskolene skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

KHiBs resultatmål:

Kunsthøgskolen skal videreføre den gode kjønnsfordelingen både blant faglig og administrativt personale.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008	2008
KDs styringsparametre:					
Andel kvinner totalt	44 %	45 %	50 %	49 %	50 %
Andel kvinner i undervisnings- og forskerstillinger	48 %	49 %	53 %	50 %	50 %
Andel kvinnelige stipendiater	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %
Andel kvinner i teknisk-administrative stillinger	51 %	50 %	52 %	54 %	> 50 %
KHiBs styringsparametre:					
Sykefravær	2,4 %	3,3 %	2,7 %	3 %	< 5 %

Vurdering måloppnåelse:

KHiB legger gjennom en pro-aktiv og inkluderende personalpolitikk stor vekt på å utvikle et arbeidsmiljø hvor både menn og kvinner trives. Et strategisk fokus på likestilling avspeiles ikke minst i kjønns sammensetningen i de ulike stillingskategorier som er vist over. Kjønnsbalansen i alle stillingskategorier må kunne karakteriseres som svært god, og dette er et faktum som det ligger målrettet arbeid bak. Ved KHiB er likestillingsfokus reflektert i alle sider ved institusjonens virksomhet, og nedfelt i sentrale reglementer og rutiner.

Det er ikke iverksatt særskilte stimulerings tiltak for videre kvalifisering av kvinner i 2008. Kunsthøgskolen i Bergen er meget fornøyd med at den jevne kjønnsfordelingen i alle stillingsgrupper er videreført i 2008.

2.4.3. Virksomhetsmål 4.3: Økonomi- og ressursforvaltning

Virksomhetsmål 4.3 Kunsthøgskolene skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen med fokus på god intern kontroll og effektiv ressursforvaltning som tar hensyn til institusjonenes strategiske prioriteringer.

KHiBs resultatmål:

KHiB skal jevnlig utarbeide og presentere økonomirapporter av høy kvalitet overfor alle budsjettnivåer, herunder budsjettansvarlige, ledelse og styret.

KHiB skal ha god kontroll og styring med avsetningene.

KHiB skal videreføre årviss fordeling av budsjettmidler til strategiske tiltak – i samsvar med målsettinger i strategisk plan.

KHiB skal følge opp implementering av nytt lønns- og personalsystem.

KHiB skal sørge for opplæring av budsjettansvarlige i økonomistyring.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008	2008
KDs styringsparametre:					
Resultat EFV	0	0	0	0	0

Vurdering måloppnåelse:

Økonomistyring: Ved KHiB bidrar følgende prinsipper/vedtak gjennomført over flere år til god økonomistyring og effektiv ressursbruk – i samsvar med KHiBs strategiske prioriteringer:

- *Virksomhetsplaner.* Fagavdelingene utarbeider virksomhetsplaner som danner grunnlag for budsjettering og for styrets prioritering av tildelt budsjetttramme. Virksomhetsplanenes utforming bygger på strategisk plan og høgskolesektorens målstruktur, og skal således vise hvordan avdelingen tar sikte på å oppfylle målsetningene i kunsthøgskolens strategiske plan, og hvordan konkrete resultatmål/tiltak i avdelingen bidrar til oppnåelse av sektormål og virksomhetsmål i henhold til målstrukturen – alt innenfor disponibel budsjetttramme.
- *Premisser for budsjettfordeling* viser styrets fordeling av forventet bevilgningsramme, men også årets prioriterte tiltak for institusjonen og Fellesnivået⁷ – i samsvar med KHiBs strategiske plan. Premissene viser også fagavdelingenes hovedoppgaver og aktivitetskrav i forhold til studentmåltall og kandidater.
- *Budsjettering.* Budsjetter utarbeides i tett samarbeid mellom økonomienhet og budsjettansvarlige, noe som bidrar til optimalisering av budsjettfordeling og god periodisering av utgifter/inntekter.
- *Budsjettansvar.* KHiB har over tid hatt et begrenset antall personer med budsjettfullmakter, og gjennom årlig oppdaterte fullmakter og tildelingsbrev har intensjonen vært å gi klarhet i forhold til ansvar og myndighet for budsjett disponering (se kommentar under).
- *Økonomirapportering.* Jevnlig rapportering av økonomisk status til budsjettansvarlige og styret sikrer kontroll med budsjett i forhold til regnskap og prognoser.

Det er avdekket uklarheter omkring budsjettfullmakter og signaturer, og revisjonsgjennomgang i 2008 har bekreftet avvik i forhold til dette. Det arbeides i disse dager med å utbedre budsjettfullmaktene – herunder en klar presisering og tydelig forankring av disse.

Avsetninger: Kunsthøgskolen har gjennom flere år ført en økonomistyring der ubrukte midler av ordinær bevilgning overføres fra en budsjettperiode til den neste, overføringer som er nødvendig for å dekke inngåtte forpliktelser (og til eventuelle reserver). Kunsthøgskolen disponerer tilgjengelige midler langsiktig. Kvalitet i plan- og budsjettprosessen, budsjett disiplin og jevnlig økonomirapportering/-oppfølging bidrar til at KHiB har god kontroll med disponible budsjettmidler og god styring med avsetningene. Følgende forhold har bidratt til økte avsetninger i 2008:

- Usikre investeringsbehov ved flytting til erstatningslokaler;
- Usikre bevilgninger knyttet til leie- og lokalsituasjonen;
- Svekket budsjettsituasjon for 2009;
- Bevilgninger tildelt sent i 2008.

⁷ Fellesnivået er hovedbudsjettenhet som utgjør all felles infrastruktur, samt administrative og strategiske ressurser ved KHiB

Strategiske midler: KHiB fordelte 3,5 mill kr til ulike strategiske tiltak i 2008. I strategiske midler inngår 2,3 mill kr til fellesfaglige tiltak som: FoU-prosjekter, kompetansehevingstiltak, tverrfaglige prosjekter publikasjoner og årbok. Av disse midlene er FoU-prosjekter og publikasjoner langsiktige tiltak, som nødvendigvis ikke blir fordelt eller brukt samme regnskapsår som de avsettes. Av den grunn er det også knyttet betydelige avsetninger til fellesfaglige tiltak.

KHiB har her også budsjettet midler til videre arbeid med byggesaken, felles utstillingstiltak, videreutvikling av KHiBs visuelle profil og webdesign samt midler til administrative støttesystemer.

SAP/ESS: Fra 1. april 2007 innførte KHiB SAP som nytt lønns- og personalsystem, og fra 1. januar 2008 ble funksjonaliteten utvidet med ESS (elektronisk selvbetjening). Det har vært en del problemer med SAP/ESS i drift – og årsakene har vært sammensatte: Problemer med etablering av arbeidsflyt, manglende deltakelse ved opplæring, tekniske problemer og at SSØ er for lite tilgjengelig for hjelp.

Resultat EFV: Utviklingen i styringsparametrene viser at KHiB ikke har overskudd på eksterntfinansiert virksomhet, men har heller ingen forventet målsetting om dette. Dette har sammenheng med at KHiB har lite oppdragsvirksomhet. Eksterne inntekter er i all vesentlighet bidrag eller andre inntekter.

En vesentlig utfordring i forhold til effektiv ressursutnyttelse er at betydelige eksterne krav til administrativ forvaltning går på bekostning av internt fokus og effektiv ressursforvaltning.

2.4.4. Utvalgte områder sektormål 4

- **Styrets oppfølging av sitt ansvar for faglige versus administrative ressursbehov og administrativ kapasitet og kompetanse for å sikre god kvalitet i økonomiforvaltningen**

Kunsthøgskolens personalressurser er presset på alle områder, og behovet for større bemanning har vært en fortløpende utfordring de siste årene – som ikke har kunnet løses innenfor eksisterende økonomiske rammer. På faglig side medfører dette at viktige nye fagområder ikke får tilstrekkelig oppfølging, på administrativ side at kapasiteten til systemutvikling må vike for daglig drift.

Balansen mellom faglige og administrative ressurser har ikke endret seg i vesentlig grad det siste året, men fra årsskiftet 2008 ble kapasiteten i personalenheten økt med noe i underkant av et halvt årsverk særlig for å styrke arbeidet med lønn og oppfølgingen av SAP/ESS/SSØ.

Kunsthøgskolens styre har ikke hatt noen egen drøfting av disse spørsmålene, men oppfølging av både vilkårene i tildelingsbrevet og føringene i kunsthøgskolens strategiplan har inngått i premissgrunlaget for styrets vedtak om intern budsjettfordeling i 2008.

- **Omfang og utvikling av utsatt virksomhet og begrunnelse for behovet for avsetninger til strategiske formål**

Kunsthøgskolen har et positivt resultat for 2008 – som medfører at avsetningene øker fra 2007 til 2008.

Styrets vurdering er imidlertid at resultatet bare tilsynelatende er bra, ettersom KHiB også i 2008 har opplevd en stram økonomi. Den delen av resultatet (avregning bevilgningsfinansiert virksomhet) som vedrører KHiBs ordinære rammebevilgning (kap 275) skjuler betydelige utsatte investeringsprosjekter, avsetninger til budsjettfordeling 2009 og andre besparelser. Dette henger bl.a. sammen med en uoversiktlig kostnadsutvikling i 2008 knyttet til økte husleieutgifter og KHiBs flytting til erstatningslokaler, samt en vesentlig svekkelse av institusjonens økonomi ved budsjettildeling 2009.

Avsetninger til *utsatt virksomhet* er i hovedsak tilbakeholdte investeringsmidler. Dette følger av nødvendige merkostnader/ investeringer forbundet med flytting til erstatningslokaler og omrokering av funksjoner.

Avsetninger til *strategiske disposisjoner* utgjøres i stor grad av *aktive* publikasjons- og FoU-tiltak (herunder KHiB-finansiert stipendiat), men også andre strategiske formål som kompetanse, byggesak og etter- og videreutdanning. For 2009 er i tillegg en vesentlig del av avsetningene planlagte budsjettavsetninger for 2009 med siktemål å kunne fordele midler til nye FoU- og publikasjonstiltak også i inneværende år, etter at KHiB for 2009 har fått betydelige realkutt i ordinær bevilgning.

KHiB avsetter ca 3,3 mill kr *uten bindinger* pr 31.12.08. Disse midlene bidrar til at KHiB også for 2009 kan opprettholde et stabilt aktivitetsnivå.

Se Kap. 2.6 *Økonomirapportering* for detaljer omkring avsetningene pr 31.12.08, herunder Kap. 281-midler.

- **Etablering av etiske retningslinjer som dekker både den faglige og den administrative virksomheten**

Kunsthøgskolens ledelse har i forskjellige sammenhenger redegjort for hvorfor arbeidet med etiske retningslinjer for institusjonens virksomhet stoppet opp våren 2008. Dette arbeidet er nå satt i gang igjen, og etter planen vil det innebære at foreligger utkast til etiske retningslinjer for både faglig og administrativ virksomhet innen utgangen av vårsemesteret 2009.

- **Oppfølging av det til enhver tid gjeldende regelverk for anskaffelser**

KHiB har i hovedsak mange og små innkjøp. Anskaffelser blir konkurranseutsatt så langt det er påkrevd i henhold til regelverk eller hensiktsmessig i forhold til bruk av ressurser.

KHiB benytter rekvisisjoner ved bestilling av varer og tjenester. I forbindelse med revisjon er det avdekket feil bruk av rekvisisjoner. Dette er KHiB i prosess med å utbedre.

KHiB har ikke innført elektronisk fakturabehandling i 2008, men har fått demonstrert fakturahåndteringssystemet Contempus ved Høgskolen i Bergen og har som målsetting å innføre dette i 2009.

Både innkjøpsfaget og regelverket for anskaffelser i staten er omfattende. For institusjoner under en viss størrelse er det krevende å dimensjonere riktig mengde ressurser i forhold til en sjelden gang å håndtere komplekse og/eller større anskaffelser. Med de potensielle gevinster som ligger i forhold til å oppnå korrekt gjennomføring og kostnadsbesparelser, burde høgskolesektoren i større grad fokusere på sentralisering og samarbeid omkring innkjøp og innkjøpskompetanse.

- **Forvaltning av bidrags- og oppdragsprosjekter**

KHiB har få bidrags- og oppdragsprosjekter. KHiB opplever fortsatt behov for tydelig avklaring på aktiviteter som defineres som bidragsprosjekter. I 2008 har det særlig vært forvirring om hvorvidt inntekter fra betalende kursdeltakere skal betraktes som bidragsinntekter eller ikke. Etter føringer fra Kunnskapsdepartementet har KHiB i regnskapet for 2008 behandlet kursavgifter fra deltakere på EVU-kurs som *andre inntekter* - og ikke som *bidragsinntekter*. En annen problemstilling for KHiB er om følgende aktiviteter begge skal behandles som bidragsprosjekter eller ikke;

- 1) aktiviteter som initieres/gjennomføres *fordi* det gis et bidrag fra eksterne;
- 2) aktiviteter som initieres/gjennomføres *uansett* (dvs. ordinære aktiviteter), men som mottar bidrag (støtte) fra eksterne.

Ved KHiB behandles bare 1) som *bidragsprosjekter*. Med det menes at det foretas ikke regnskapsmessig avregning opp mot bidragsinntektene på ordinære aktiviteter selv om det mottas støtte fra eksterne.

KHiB har ikke revidert institusjonens eksisterende reglement for eksterntfinansiert virksomhet, som er basert på rundskriv F-35-02. KHiB ønsker bl.a. klarhet i spørsmålene over før reglementet revideres i henhold til nytt rundskriv (F-20-07).

- **Oppfølging av egen intern kontroll, ref. reglement for økonomistyring (ØR) i staten § 14 – relatert både til systemer og kvalitetssikringsrutiner.**

Omtalte punkter under refererer til § 14 i reglement for økonomistyring i staten (ØR):

- a) KHiB fordeler tildelte midler ned på hovedbudsjettenheter og underliggende budsjettenheter og prosjekter. Tildelte budsjetter følges opp gjennom månedlige økonomirapporter til budsjettansvarlig.
- b) Ved fastsettelse av årlige budsjetttrammer for hovedbudsjettenhetene utformes budsjettpremisser. Disse setter måltall og normalkrav for hhv. studenttall og studiepoengsproduksjon og kandidatproduksjon. Her presiseres også hovedoppgaver for fagavdelingene, mens det for institusjonsnivået/fellesnivået formuleres tiltak for mål- og strategioppnåelse. Fagavdelingene utarbeider også egne årlige virksomhetsplaner. Oppfølging foregår bl.a. gjennom semestervise styringsdialogmøter med avdelingene og gjennom jevnlig ledermøter.
- c) KHiB har en relativt oversiktlig organisasjon i forhold til å ivareta en effektiv utnyttelse av ressursene. Likevel er det utfordringer knyttet til at KHiBs personellressurser er begrenset og skal ivareta mange faglige og administrative oppgaver og krav. Krav til gjennomføring gjør at det må være balanse mellom ressursbruk på *effektivitetsmålinger* og nødvendig ressursinnsats til *operativt arbeid*.

- d) KHiB mener å ha god kvalitet i regnskapsarbeidet i 2008. Informasjon om prinsipper og økonomimodell (budsjettenheter, konti, prosjekter, m.m.) flyter lett i en relativt liten organisasjon. KHiB har i all hovedsak god kontroll i forhold til å sikre riktig kontering. Ulike regnskapsbilag gjennomgår kontroller i flere ledd før de bokføres og utbetales. Imidlertid medvirker de siste årenes stadige endringer fra sentralt hold (nye kodeplaner og regnskapsprinsipper, nye systemer/konverteringer som SAP/ESS, aktivering av anleggsmidler, m.m.) til at det er nødvendig med høy oppmerksomhet og innsats for å opprettholde god regnskapskvalitet. Det er å håpe at det etter hvert blir noe mer stabilitet i forhold som påvirker og endrer høyskolesektorens regnskapsføringsmetoder.
- e) Det er etablert åpningsbalanse for anleggsmidler pr 1.1.2008, og nye rutiner for registrering av anleggsmidler. KHiB tar også i bruk et nytt system for registrering av eiendeler som forventes å gi forbedret kontroll med eiendeler av verdi.
- f) KHiB besitter høy kompetanse på Agresso økonomisystem, noe som er nyttig i forhold til god økonomistyring og økonomirapportering. KHiB har videreutviklet regnskapsrapporter og regnskapsspøringer til et nivå som bidrar til god økonomisk oversikt.
- g) Arbeidsflyt for utbetalinger er organisert på en slik måte at prosessen skal bidra til transparens i forhold til å kunne forebygge og avdekke evt. misligheter, dvs. gjennom *fakturakontroll – anvisning – bokføring – godkjenning for utbetaling.*

KHiBs interne kontrollrutiner kan imidlertid forbedres. Revisjon av *variabel lønn* og *reiser* har avdekket mangelfulle systemer/rutiner innen disse områdene. KHiB er godt i gang med å utbedre disse manglene.

2.5. ØVRIG RAPPORTERING

2.5.1. Styreforankring av risikostyring

Erfaringene med dette må knyttes til noe historikk i forhold til KHiBs plan- og budsjettprosess.

I tilknytning til kunsthøgskolens interne budsjettfordeling, har styret bedt om at avdelingene utarbeider virksomhetsplaner. Siden 2004 ble dette arbeidet for første gang knyttet direkte opp til prosessen med å utarbeide forslag til den interne budsjettfordelingen ved KHiB.

Planarbeidet siden den gang har hatt som siktemål å legge seg tett opp til kunsthøgskolens strategiplan. Etter innføring av ny målstruktur for høgskolesektoren ble malen for virksomhetsplanene endret noe fra 2007, i forhold til at sektormålsformuleringer under ulike virksomhetsområder ble innarbeidet. For 2008 bygget virksomhetsplanene fortsatt på strategisk plan, men har fått en utforming som i enda større grad tar hensyn til høgskolesektorens målstruktur. Dette ble gjort i forventning om at virksomhetsplanene skal samsvare og gi overføringsverdi til dette dokumentet.

KHiB har arbeidet for å finne en egnet form på egne plandokumenter. Erfaringene i forhold til innføring av ny målstruktur for høgskolesektoren, er at arbeidet med dette har gått noe lettere ved utforming av planer for 2008 enn for 2007.

Det er gjort risikovurderinger både i avdelingenes virksomhetsplaner og til institusjonens planer for 2008 og 2009 (i dette dokumentet). I forbindelse med planer for 2007 hadde KHiB en krevende, men grundig gjennomgang i forhold til å definere ulike risikoer knyttet til virksomhetsmål. KHiB kvantifiserte konsekvens og sannsynlighet for ulike risikofaktorer som utgangspunkt for risikovurderingene. Dette ble videreført i planprosessen for 2008. Styret har hatt et eget seminar som har fokusert på risikovurderingene, og resultatet av hele dette arbeidet er godt integrert i de planene som ble lagt for 2008 og for 2009.

Risikostyring er blitt en integrert del av KHiBs planarbeid og mål- og resultatstyring. Det er sterkt ønskelig at målstruktur og parametere for risikostyring forblir stabile framover.

2.5.2. Tverrdepartementale fellesføringer

• Miljøledelse i statlige virksomheter

KHiB har ikke innført *miljøledelse* som integrert del av institusjonens styringssystem. KHiB har like fullt en miljøbevissthet som ivaretar de mest sentrale miljøutfordringene KHiB står overfor, og som til en viss grad følger opp regjeringens *handlingsplan for miljø og samfunnsansvar ved offentlig anskaffelser*.

KHiBs virksomhet kan ikke sies å ha vesentlige miljøkonsekvenser, men kanskje særlig i forhold til *avfallshåndtering* kan KHiB yte et miljøbidrag av betydning.

Nedenfor er skissert KHiBs håndtering av noen sentrale miljøområder:

- *Innkjøpsorganisering*: Vesentlige IKT-kjøp blir kanalisert gjennom IKT-enheten, som i stor grad handler gjennom sentrale innkjøpsavtaler. Dette bidrar også til å sikre kvalitet på produkter og derigjennom redusere livssyklus-kostnader (total-kostnad knyttet til produktets "levetid"). Av samme årsak er kjøp av større inventar og bygningsmessige investeringer sentralisert.

- *Avfallshåndtering:* Det er etablert ulike ordninger/ avtaler for ulike typer avfall. KHiB har etablerte rutiner med kildesortering av boss mht. papp, papir, elektrisk artikler, tonerkassetter. Det samme gjelder spesialavfall som kjemikalier, lysrør, malingsrester, m.m. I forbindelse med flytting til Vaskerelven 8 er det etablert et eget spesialavfallsrom. KHiB har for øvrig god oppfølging av hvordan brann- og helsefarlige produkter som for eksempel gass, maling, lakk skal håndteres, og sørger bl.a. for oppbevaringstillatelser fra Brannvesenet for denne type produkter.
- *Transport:* KHiB har en del reisevirksomhet nasjonalt og internasjonalt, bl.a. knyttet til kompetanseutvikling for fagansatte. Det er vanskelig å erstatte dette med f.eks. videokonferanser. For øvrig har KHiB begrenset transportvirksomhet.
- *Energi:* KHiBs muligheter for ENØK-tiltak begrenses i en viss grad av nåværende bygg og leieforhold. Sett i ettertid burde KHiB ha investert i SD-anlegg for flere år siden (sentral driftskontroll av energiforbruk), men pga. usikkerhet omkring byggesakens forløp og leieperioder i nåværende bygg, har vi ikke kunne konkludere med om investeringene ville være regningssvarende. KHiBs lokaler er for øvrig gamle og umoderne i forhold til oppvarming og energiforbruk.

- **Samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid**

KHiB har utarbeidet en beredskapsplan hvor ansvar, oppgaver og fullmakter er nærmere avklart. Beredskapsplanen som ble implementert i 2006 er en beskrivelse av ansvar, organisering og oppgaver for situasjoner som krever ekstraordinære tiltak for å unngå eller begrense skadevirkninger for mennesker, miljø, materielle verdier samt Kunsthøgskolen i Bergens omdømme. I utarbeidelsen og vedlikeholdet av beredskapsplanen er det gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser. Konkret er det utarbeidet tiltakskort med prosedyre- og ansvarsbeskrivelser for fare-/ulykkessituasjoner som er vurdert.

- **Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (HMS)**

Arbeidsmiljøloven stiller krav om at det skal utføres systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid på alle plan i virksomheten. Forskrift om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter konkretiserer dette arbeidet ytterligere. Ved KHiB er det gjennomført vernerunder ved alle fagområder, alle studenter har gjennomgått grunnleggende sikkerhetsopplæring for å kunne ta i bruk verkstedsfasilitetene. Også i 2008 er samarbeidet med ekstern bedriftshelsetjeneste videreført og integrert i HMS arbeidet. Det er spesielt viktig å arbeide for et godt psykososialt arbeidsmiljø i hele virksomheten. Det er gjennomført utviklingssamtaler med dekanene hvor rolle- og ansvarsavklaring i relasjon til HMS aspektet er ivaretatt. En rekke ledere ved KHiB gjennomgikk HMS opplæring i 2008.

I forbindelse med flytting til nye lokaler i Vaskerelven 8, har KHiB fått Arbeidstilsynets samtykke uten merknader i forbindelse med planer og søknad om bruksendring av lokalene.

IA avtalen er fulgt opp. Endringene i arbeidsmiljøloven og folketrygdloven i 2007, som utvidet arbeidsgivers plikt til å drive forebyggende sykefraværsarbeid og tilrettelegging for arbeidstakere med redusert arbeidsevne, er implementert gjennom oppdatering av rutiner og praktisk oppfølging av sykemeldte iht. nye rammer.

- **Likestilling – aktivitets- og redegjøringsplikten**

Ved KHiB er det etablert en kultur hvor verdien av en bredt sammensatt gruppe av ansatte – hva gjelder kompetanse, bakgrunn, alder og kjønn – blir verdsatt. Ikke minst er resultatet av KHiBs målrettede likestillingsarbeid tydelig i den forstand at over halvparten av alle ansatte i ulike stillingskategorier er kvinner. Dette er vi svært fornøyde med, ettersom vi er kjent med at kvinneandelen i deler av sektoren er lav.

Konkret fordeler kvinneandelen i ulike stillingsgrupper ved KHiB seg slik i 2008: Andelen kvinner totalt er 49 %, andelen kvinner i undervisnings- og forskerstillinger er 50 %, andelen kvinner i rekrutteringsstillinger (stipendiater) er 50 % og andelen kvinner i teknisk administrative stillinger er 54 %.

Gjennomsnittslønn for kvinner i stilling som professor er kr. 550.725,-. Tilsvarende for mannlige professorer er kr. 589.840,-. For førsteamanuensene ved KHiB er gjennomsnittslønnen for de kvinnelige kr. 479.014,-, mens den for de mannlige er kr. 477.680,-. For høgskolelektorene er gjennomsnittslønnen for de kvinnelige kr. 436.570,-. Mannlige høgskolelektorer har en gjennomsnittslønn på kr. 445.271,-. Kvinner i teknisk-administrative stillinger har en gjennomsnittslønn på kr. 403.471,-. Menn i tilsvarende stillingskategori har en gjennomsnittslønn på kr. 381.312,-. På bakgrunn av dette helhetsbildet er det klart at kvinner i toppstilling ved KHiB kommer uforholdsmessig dårligere ut lønsmessig i forhold til sine mannlige kolleger. Dette er et forhold som krever årvåkenhet og en aktiv innstilling fra arbeidsgiversiden i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene i kommende lokale forhandlinger. For de øvrige stillingsgruppene er bildet mer balansert, og behovene for aktive tiltak mindre påkrevet.

KHiB ansatte to kvinner og en mann i tre professorater i 2008. I tillegg ble det ansatt to kvinnelige høgskolelektorer, og en ny kvinnelig dekan. Tre nye stipendiater ble ansatt i 2008, en kvinne og to menn. I tillegg ble det ansatt en ny kvinnelig hovedbibliotekar og en ny mannlig driftstekniker. Fire personer i teknisk administrative stillinger fikk opprykk i lokale forhandlinger, tre kvinner og en mann.

Likestillingsplanen ved KHiB er under revisjon, et arbeid som er planlagt slutført i 2009.

- **Systematiske brukerundersøkelser**

Ved KHiB gjennomføres målrettede og systematiske opptaksundersøkelser blant de søkerne som kommer til annet opptak ved institusjonen, for å sikre at nye brukergrupper blir hørt og får anledning til å bidra i institusjonens videre utvikling. Opptaksundersøkelsene er integrert i KHiBs kvalitetsutviklingsprogram, som ble godkjent av NOKUT i 2007. Styret som har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø får seg hvert år forelagt årsrapport og opptaksrapport samt semesterevalueringer for vår- og høstsemesteret, herunder status for stipendiater, som dokumentasjon på institusjonens arbeid med læringsmiljøet.

- **Integrering og inkludering av personer med innvandrerbakgrunn**

KHiB har et mangfold av nasjonaliteter representert blant ansatte i undervisnings- og forskerstillinger. KHiB skal ikke diskriminere på grunnlag av alder, religion, kjønn eller etnisk bakgrunn, verken i rekrutteringsprosessen, i forhold til omplassering, utviklingsmuligheter og forfremmelse, opplæring og annen kompetanseutvikling eller lønns- og arbeidsvilkår. KHiB har som målsetting at minst en av de kvalifiserte søkerne med innvandrerbakgrunn skal innkalles til intervju. Informasjon blir formidlet på engelsk dersom søkerne ikke behersker norsk.

2.5.3. Rapportering om styrets arbeid

Kunsthøgskolens styre består av fire eksterne medlemmer oppnevnt av departementet, to medlemmer valgt av de faglig ansatte, ett medlem valgt av de administrative ansatte, to medlemmer valgt av studentene, samt rektor og prorektor. Rektor er styrets leder.

Styret hadde i 2008 7 ordinære møter og 1 ekstraordinært møte. 3 av møtene var utvidet med seminar sammen med ledergruppen, hvor følgende temaer var hovedsak:

Februar:

- *Stjernøutvalgets innstilling, perspektiver for KHiB*
- *KHiB akkrediteringsprosess mot vitenskapelig høgskole*
- *Planer for 2008 til departementet – KHiB resultatmål og risikovurderinger*

Juni:

- *Hovedutfordringer i byggesaken*
- *Status fornying av leiekontrakter og erstatningslokale for Marken 34*

September:

- *KHiB 2009 – 2013? Revisjon av KHiB strategiplan*
- *Hovedutfordringer i byggesaken – oppfølging*

Styret har fungert som et aktivt og engasjert organ og har i de fleste saker drøftet seg fram til konsensus. Kun i enkelte saker har det vært foretatt avstemning med flertallsavgjørelser.

Deltakelsen fra de eksterne styremedlemmene har av ulike grunner vært noe ustabil. Det er ønskelig at dette blir bedre i 2009. Kunnskapsdepartementet vil oppnevne nytt eksternt medlem, slik at denne gruppen igjen blir fulltallig.

Samtidig har flere av styrets medlemmer bidratt utover det ordinære styrevervet, med oppgaver knyttet til den enkeltes spesielle kompetanse. Det har representert viktige bidrag for institusjonen.

Strategisk planlegging av den faglige virksomheten

Som det fremgår over, påbegynte styret i seminar tidlig høst 08 arbeidet med revisjon av gjeldende strategiplan 2004 – 08. Momenter fra denne drøftingen er formidlet ut i organisasjonen for diskusjon og mulighet for innspill. Styret vil fortsette dette arbeidet i mars 2009.

Mål- og resultatstyring, risikovurderinger

Styret har hatt oppfølging på mål- og resultatstyring gjennom plandokumenter for budsjettfordelingen, avdelingenes virksomhetsplaner, årsrapport fra kvalitetsutviklingsprogrammet og læringsmiljøutvalget mm.

Styret hadde tidlig vinter 2008 en omfattende gjennomgang knyttet til utarbeidelsen av Rapport og planer 2007-2008, med en grundig gjennomgang av risikovurderinger for 2008.

To av de eksterne styremedlemmene deltok i etatsstyringsmøtet i juni.

Oppfølging av revisjonsmerknader

Riksrevisjonen hadde høsten 2008 gjennomgang av lønn- og reiseutbetalinger ved kunsthøgskolen og leverte sin rapport om dette 30. november. Styret har engasjert seg sterkt i oppfølgingen av Riksrevisjonens rapport, og arbeidet med dette pågår fortsatt. Styret har nedsatt et eget utvalg for å følge opp saken videre.

2.6. ØKONOMIRAPPORTERING

Til tross for et positivt resultat har KHiB opplevd økonomien som stram også i 2008, men har tilpasset planer og aktiviteter i samsvar med de rammene som tildeles.

Resultatoppstillingen i foreløpig årsregnskap for 2008 viser at KHiBs samlede inntekter var kr 92.034' og driftskostnader på kr 87.315'. Korrigert for netto finanskostnader (-20') gir det et driftsresultat fra årets virksomhet på kr 4.699' før avregning av bevilgningsfinansiert virksomhet. Netto avregning av bevilgningsfinansiert virksomhet (- kr 4.699') er resultatført, og balanseført som redusert avsetning, slik at KHiBs avsetninger øker til kr 14.986'.

I resultatregnskapet viser driftsinntekter en vesentlig økning, bl.a. som følge av tildeling Kap. 281 til leie- og lokaler og økte budsjetter knyttet til egne stipendiater. Det er videre gitt økt tildeling i revidert nasjonalbudsjett og saldert budsjett. Samtidig er det gitt økt kompensasjon til drift av stipendprogrammet i 2008. KHiB har også økning i NFR-tildelinger.

Se resultatoppstilling for 2008 sammenstilt med 2007 under.

Resultatregnskap pr 31.12.2008**Virksomhet: Kunsthøgskolen i Bergen**

	Note	31.12.2008	31.12.2007
Inntekt fra bevilgninger	1	88 145 743	79 294 750
Tilskudd og overføringer fra andre	1	1 349 106	1 152 563
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner	1	0	25 000
Salgs- og leieinntekter	1	551 543	571 998
Andre driftsinntekter	1	1 987 422	660 854
Sum driftsinntekter		92 033 814	81 705 165
Lønn og sosiale kostnader	2	47 296 554	41 346 879
Andre driftskostnader	3	38 042 329	39 579 740
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	4,5	0	1 046 127
Avskrivninger	4,5	1 976 028	
Sum driftskostnader		87 314 911	81 972 745
Ordinært driftsresultat		4 718 903	-267 580
Finansinntekter	6	6 885	15 265
Finanskostnader	6	26 891	13 607
Resultat av ordinære aktiviteter		4 698 897	-265 922
Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet	15	4 698 897	-265 922
Periodens resultat		0	0

2.6.1. Nærmere om avsetninger til bevilgningsfinansiert virksomhet

I forhold til å forklare avsetningene er det viktig å skille mellom Kap. 275 og Kap. 281/NFR-midler. Balanseavsetningene fremkommer totalt og pr. budsjettkapittel som i tabellen under.

KHiBs avsetninger for forpliktelser pr. 31.12.08 tall i hele 1000	Kap 275	Kap 281	NFR og bidrag	Sum
<i>KD - Utsatt virksomhet</i>	1 127		50	11 685
<i>KD - Strategiske disposisjoner</i>	4 399	4 721	195	
<i>KD – Større investeringer</i>		1 193		
<i>KD - Andre avsetninger (udisponert ved enhetene)</i>	2 355			3 300
<i>KD - Andre avsetninger (ufordelte midler/rest reserver)</i>	945			
Sum avsetninger pr 31.12.08	8 826	5 914	245	14 985
Sum avsetninger pr 31.12.07	6 096	4 089	102	10 287
Endring i avsetninger 2008	2 730	1 825	143	4 698

Kap 275: Ordinær bevilgningsramme

Avsetningene øker fra 2007 til 2008. Kunsthøgskolens fagavdelinger har regnskapsresultater tett opp til 100 % av disponible budsjetter, mens mindreforbruket i stor grad er knyttet til avsetninger til strategiske og fellesfaglige tiltak, til investeringsformål, og til budsjettfordeling for 2009. Avsetningene på Kap. 275 fremkommer slik pr 31.12.08:

Utsatt virksomhet (kr 1.127'):

Driftsformål (kr 195'): Web-design (102') og visuell profil (93').

Investeringsformål (kr 932'): Til tross for et lavt investeringsbudsjett er det holdt tilbake kr 932' i investeringsmidler i 2008. Midlene har vært avsatt som følge av usikkerhet omkring nødvendige kostnader og investeringer forbundet med flytting til erstatningslokaler. Det er uansett forutsatt at avsetningene anvendes til investeringsformål.

Strategiske disposisjoner (kr 4.399'):

Fellesfaglige tiltak (kr 3.408'): Avsetningene reduseres noe i forhold til fjoråret og utgjøres av: FoU-midler (kr 2.030'): Midlene er avsatt til aktive FoU-prosjekter og oppsamlede FoU-midler som i all vesentlighet går to formål; til finansiering av egen stipendiat og til å opprettholde et budsjettnivå for FoU-tiltak 2009 (som følge av svekket budsjett for 2009).

Publikasjonsmidler (kr 1.205'): Avsetning til publikasjonsmidler går også til aktive publikasjonstiltak, samt pott til fremtidige publikasjonstildeling, hvorav kr 500' er avtsatt til fordeling til publikasjonstiltak i 2009.

Kompetansemidler (kr 173') er avsatt til aktive prosjekter.

Strategiske tiltak (kr 991'): Det er foretatt følgende avsetninger til andre strategiske formål: Kr 320' til byggesaken, kr 47' til administrative systemer, kr 481' til KHiB-finansiert etter- og videreutdanning (EVU), kr 142' i gjenstående midler til utvikling av EVU-tilbudet.

Andre avsetninger (kr 3.300'):

Av KHiBs samlede avsetninger er det *Andre avsetninger* på 3.3 MNOK som er *uten bindinger/føringer* for 2009 (sum av *udisponerte* og *ufordelte* midler i tabellen over). De frie avsetningene er lave sett i forhold til at KHiB ved budsjettildeling for 2009 har fått en betydelig reduksjon i realbudsjettet, særlig gjennom en vesentlig økning i husleiekostnader.

Kap 281: Fellesmidler universiteter og høyskoler

Avsetningene vedrørende Kap. 281 fremkommer slik pr 31.12.08:

Strategiske disposisjoner (kr 4.721'):

Stipendprogrammet (kr 3.206'). Ubrukte midler er under kontroll av programstyret. Se for øvrig Kap. 2.7 under.

KHiBs stipendiater (kr 1.515'). Avsetningene vedrører fellesmidler avsatt for å sikre gjennomføringen av stipendiatenes prosjekter.

Større investeringer (kr 1.193'):

Leie og lokaler (kr 1.193'). KHiB har i 2008 mottatt 2.5 MNOK i tilknytning til leiesituasjonen og lokaler. Ubrukte midler er øremerket til formålet for 2009, men det vil påløpe betydelige kostnader utover tildeling Kap. 281 (ref. avsetninger til investeringsformål under Kap. 275).

Økonomirapporteringen her er summarisk. For utførlig rapportering vises det til *ledelseskommmentarer* til foreløpig årsregnskap 2008.

2.7. STIPENDPROGRAMMET FOR KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID

Stipendprogrammet har fått stilt 2 bevilgninger til rådighet i 2008. Opprinnelig bevilging på 2 MNOK og en tilleggsbevilging på 480' NOK. Tilleggsbevilgningen ble stilt til rådighet etter at programstyret i et eget brev tok opp de økonomiske rammene for programmet, og særlig den manglende kompensasjonen for programoperatøren.

I tillegg til årets bevilgning har programstyret hatt til rådighet overført bevilgning fra tidligere år på totalt 2.9 MNOK. I dette beløpet inngår ikke utbetalte tilsagn om produksjonstilskudd til stipendiatenes prosjekter på 850' NOK.

Årets drift av programmet beløper seg til ca. 2.2 MNOK, mot vel 1.5 MNOK i 2007. Økningen har i hovedsak sammenheng med at programstyret vedtok å stille tilleggsbevilgningen til disposisjon for programoperatøren, som delvis dekning av utgiftene til å administrere programmet. Det er dermed en økning på denne posten på ca. 500' NOK. De to øvrige markante endringene knytter seg gjennomføringen av stipendiatsamlingene og til styringsutgifter, som til sammen øker med ca. 200' NOK. Produksjonstilsagnene er i løpet av 2008 økt med vel 500' NOK til knapt 1.4 MNOK.

Sammenstilt er nøkkeltallene for stipendprogrammet i 2008 slik:

Bevilgning KD 2008	2 480
Overført fra 2007	2 917
Driftsutgifter 2008	2 191
Resultat/Overføres til 2009	3 206
Produksjonstilsagn ¹⁾	1 375
Til programstyrets disposisjon ²⁾	1 831

¹⁾ Her vises summen av alle de produksjonstilsagn som er gitt av programstyret frem til dette regnskapsårets utgang, og som ikke er bokført som utbetalt.

²⁾ Beløpet som står til programstyrets disposisjon er primært avsatt til fremtidige tilsagn om produksjonstilskudd.

Programstyret vil avgi egen rapport om driften og de økonomiske disposisjonene inklusive regnskapsforklaringer.

3. PLANER FOR 2009

Kunsthøgskolen opplever departementets virksomhetsmål som så vidt altomfattende at vi har valgt ikke å opprette *egne virksomhetsmål* – som i så fall ville blitt nyanser av KDs virksomhetsmål. Derimot har vi under hvert virksomhetsmål satt en rekke *egne kvalitative resultatmål* for virksomheten i 2009. Enkelte av disse kunne gjerne vært kalt ”egne virksomhetsmål”, men vi har vurdert det som mest betydningsfullt at KHiBs målsettinger vises – og lagt mindre vekt på innen hvilket nivå i målstrukturen de fremkommer.

Suksess eller ikke i forhold til KHiBs virksomhet kan først og fremst måles kvalitativt, derfor er vårt hovedfokus på egne kvalitative resultatmål, men det er også satt et antall egne styringsparametre med *kvantitative* resultatmål.

KHiBs formulerte resultatmål står seg i hovedsak godt også i 2009. Noen endringer er gjort der det har vært behov for å integrere *målformuleringer* i kunsthøgskolens kvalitetsutviklingsprogram i resultatmålene. For øvrig gjelder KHiBs strategiplan for perioden 2004-2008 og denne skal i løpet av 2009 revideres for en ny periode. Eventuelle vesentlige endringer i KHiBs målsettinger er naturlig å gjøre i forbindelse med ny strategisk plan.

I tilknytning til og under hvert virksomhetsmål er det foretatt *risikovurderinger* i henhold til angitt metode for å avdekke risikovesentlighet (sannsynlighet og konsekvens), og vi har gjengitt det vi opplever som *hovedrisiko* - og relevante tiltak for å redusere evt. risiko.

3.1. PLAN FOR VIRKSOMHETEN I 2009

Sektormål 1

Universiteter og høyskoler skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.

Virksomhetsmål 1.1 Kunsthøyskolene skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

KHiBs resultatmål:

Kunsthøyskolen skal sikre studietilbudet i ulike kunsthøgskoler ut fra nasjonale behov. KHiB skal ha studietilbud på bachelor- og masternivå innenfor følgende avdelinger/fagområder:

- Avd. for design: Møbel- og romdesign og visuell kommunikasjon;
- Avd. kunstakademiet: Billedkunst som maleri, video, performance, 3D-arbeid og lyd;
- Avd. for spesialisert kunst: Fotografi, grafikk, keramikk og tekstil, samt kuratorpraksis.

Undervisning, kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning skal være tett knyttet sammen ved kunsthøgskolen.

KHiB skal påse at utviklingen i studiekvaliteten er i samsvar med målformuleringer i kvalitetsutviklingsprogrammet (KUP).

KHiB skal opprettholde god søkning til studiene. Kunsthøgskolen skal rekruttere bedre kvalifiserte internasjonale søkere til mastergradstudiene.

Ved opptak skal studenter med minoritetsspråklig bakgrunn prioriteres ved ellers like kvalifikasjoner mellom kandidatene.

Tilbudsomfanget for etter- og videreutdanning skal konsolideres, og institusjonsnivået skal stimulere til utvikling – og bistå i gjennomføringen – av slike tilbud.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål
	2006	2007	2008	2009
KDs styringsparametre:				
Antall primærøkere per studieplass (jfr. også virksomhetsmål 4.1)	6,4	6,5	7,0	6,5
Studietilbud i samarbeid med andre institusjoner			0	0
KHiBs styringsparametre:				
Antall EVU-kurs	4	12	17	15
Antall uteksaminerte kandidater ved institusjonen	101	106	93	95

Hovedrisiko for virksomhetsmålet:

Manglende rekruttering av høyt kvalifisert faglig personell anses som hovedrisiko.

Relevante tiltak:

- Målrettet profilering for godt omdømme;
- Målrettet arbeid for videreutvikling av attraktivt arbeidsmiljø;
- Internasjonal rekruttering av stab videreføres.

Virksomhetsmål 1.2 Kunsthøgskolene skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømning.

KHiBs resultatmål:

KHiB skal opprettholde en høy gjennomføringsprosent.

KHiB skal fortsatt fokusere på krav til faglig progresjon og krav til forpliktende deltakelse i studiemiljøet fra studentene på alle trinn, samt ansvar for egen læring.

Det skal fortsatt fokuseres på mulige former for effektivisering av undervisningen.

Undervisningsinformasjon på nettet skal videreutvikles innen rammen av kunsthøgskolens websider, bl.a. med sikte på å styrke det fagdidaktiske innholdet.

I forlengelse av det nasjonale arbeidet med utvikling av kvalifikasjonsrammeverket, skal KHiB følge opp med revisjon av egne studieplaner mm.

Støtte til fellesfaglige undervisningstiltak mm. (tverrfaglige prosjektmidler) skal videreføres, men med reduserte midler til disposisjon enn i foregående år pga. budsjettsituasjonen.

Det skal videreføres tiltak for å styrke fagstabens pedagogiske kompetanse.

KHiB skal følge utviklingen i læringsmiljøet i henhold til målformuleringer i kvalitetsutviklingsprogrammet (KUP).

KHiB skal aktivt bruke semester- og kursevalueringer i planlegging av tiltak for å sikre og forbedre læringsmiljøet.

KHiB skal ut fra NOKUTs tilbakemeldinger vurdere en mulig forenkling av KUP i løpet av 09/10.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål
	2006	2007	2008	2009
KDs styringsparametre:				
Nye studiepoeng per egenfinansiert student per år	56,2	58,4	55,8	55
Studenter per undervisnings- forsknings- og formidlingsstilling (jfr også virksomhetsmål 4.1)	9,9 (306/30,9)	8,4 (286/33,9)	8,8 (297/33,9)	8,85 (300/33,9)
KHiBs styringsparametre:				
Gjennomføringsprosent BA	87,8 %	99,2 %	98,57	85 %
Faktor: Regnskap/budsjett for tverrfaglige prosjekter (1000 kr)	371/550	371/500	482/550	300/300

Hovedrisiko for virksomhetsmålet:

Uegnede og spredte lokaler. manglende varig kompensasjon for økte husleier og et udekket investeringsbehov utgjør vesentlige risiki for læringsmiljøet.

Relevante tiltak:

- Fortsatt fokus på byggesaken – se Resultatmål under Virksomhetsmål 3.1;
- Rammebevilgningen må økes slik at aktivitetsomfanget for kjernevirksomheten kan opprettholdes og investeringsnivået styrkes;

Virksomhetsmål 1.3 Kunsthøgskolene skal ha et utstrakt internasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet.

KHiBs resultatmål:

KHiB skal opprettholde en stor andel av sine studenter på utveksling og et høgt tall på innreisende utvekslingsstudenter, til sammen ca. 50 studenter pr. år.

Avdelingene skal videreføre en aktiv deltakelse i større nettverk som Nordplus (KUNO og Cirrus), Erasmus, Cumulus og ELIA⁸.

⁸ Nordiske og europeiske nettverk for faglig samarbeid mellom institusjoner for høyere kunst- og designutdanning.

KHiB skal ivareta sekretariatsfunksjonen for KUNO i perioden 2006 – 2011.

KHiB skal videreføre tiltak for å sikre internasjonal rekruttering av fagstab på høyt nivå.

Avdelingene skal videreføre bruk av internasjonale gjestelærere til kurs og prosjekter.

Avdelingene skal delta i internasjonale nettverk/fora og samarbeide med andre internasjonale utdanningsinstitusjoner i henhold til planlagte tiltak i avdelingenes virksomhetsplaner.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål
	2006	2007	2008	2009
KDs styringsparametre:				
Antall utvekslingsstudenter (ut/innreisende)	55	64	56	50
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud	2	2	2	2
Studietilbud i samarbeid med utenlandske institusjoner (fellesgrader)			0	0
KHiBs styringsparametre:				
Faktor: Regnskap/budsjett for kompetansemidler til faglige ansatte (1000 kr)	214/300	308/450	243/350	300/300

Hovedrisiko for virksomhetsmålet:

For dette området er det ingen vesentlig risiko for KHiBs gjennomføring.

Relevant tiltak:

- Ingen.

Ny rapportering under sektormål 1

KHiB har merket seg at institusjonen skal forberede og gi status i henhold til KDs krav til rapportering for 2009 på følgende *kvalitative styringsparametre*:

- Institusjonens strategi for utvikling av fagporteføljen og faglig profil, herunder hvilke avveininger som gjøres når det gjelder bredde versus dybde, hensynet til små og utsatte fag, relevans etc.
- Kvalitetssikringssystemene, herunder hvordan systemene blir forankret i fagmiljøene, samt redegjøre for hvordan systemene skal utvikles videre.
- Hvordan kvalitetssikringssystemene blir brukt strategisk i arbeidet med å øke kvaliteten i utdanningen, samt hvordan NOKUTs avsluttede evalueringer, revideringer og akkrediteringer blir fulgt opp.
- Strategi for arbeidet med internasjonalisering, inkludert forskning og utviklingsarbeid og hvordan dette bidrar til utviklingen av den faglige virksomheten og kvalitet i utdanningene.
- Tilrettelegging for funksjonshemmede studenter.

Sektormål 2

Universiteter og høyskoler skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.

Virksomhetsmål 2.1 Kunsthøgskolene har ansvar for utvikling av praktisk rettet forskning og utviklingsarbeid på sine fagområder og skal arbeide med kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning, kompetanseutvikling og nyskapende virksomhet innenfor aktuelle kunst- og designfag.

Kommentar:

Begrepet praktisk rettet forskning har ingen forankring i våre fagmiljøer. Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, som er våre forpliktelser i loven, brukes i denne sammenheng.

KHiBs resultatmål:

Styrke legitimiteten for det kunstnerisk utviklingsarbeidet både internt og eksternt.

Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning ved KHiB skal holde høy internasjonal kvalitet.

Den internasjonale konferansen og publikasjonsserien *Sensuous Knowledge* skal videreføres, med støtte fra NFR.

KHiB skal følge opp NFR-tildeling til prosjektene *Reflections reflected* og *Kunstnarleg verdiskaping (K-verdi)*.

FoU-presentasjoner fra kunsthøgskolens stab i internasjonale faglige fora skal fortsatt stimuleres og synliggjøres.

KHiB skal følge opp forpliktende samarbeid med internasjonale partnere.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål
	2006	2007	2008	2009
KHiBs styringsparametre:				
Faktor: Regnskap/budsjett FoU-prosjekter (1000 kr) ⁹	325/800	513/500	451/500	› 500/270

Hovedrisiko for virksomhetsmålet:

Manglende eksternt offentlig finansiering av kunstnerisk utviklingsarbeid.

For lav prioritering av FoU-arbeidet blant fagstab.

Relevante tiltak:

- Følge opp felles initiativ fra kunstutdanningene angående eksterntfinansiering – etablering av nasjonalt program for kunstnerisk utviklingsarbeid;
- Medarbeidersamtalene og de individuelle arbeidsplanene skal bidra til å sikre utviklingen av den enkelte ansattes FoU-virksomhet;
- Følge opp tilskudd, gjennomføring og resultat av FoU-prosjekter;
- Styrke kvalitet i søknader for interne og eksterne FoU-midler;

⁹ Resultatmål tilsier regnskap totalt i forhold til årets budsjettramme til formålet.

- Fokus på strategisk FoU-perspektiv ved rekruttering av fagstab.
- Bruke det nye visningsrommet i Vaskerelven til formidling av FoU-arbeid

Virksomhetsmål 2.2 Kunsthøgskoler som tildeles ordinære rekrutteringsstillinger og rekrutteringsstillinger innen kunstnerisk utviklingsarbeid, skal sørge for høy kvalitet i utdanningen.

KHiBs resultatmål:

Kunsthøgskolen skal som operatør av stipendprogrammet være aktiv pådriver for utviklingen av høy kvalitet i programmet.

KHiB skal rekruttere stipendiater ut fra strategiske mål og fokusområder.

Stipendiater skal få god faglig oppfølging og aktivt integreres i avdelingens og det øvrige fagmiljøet ved institusjonen.

Planer for oppmelding til sluttbedømmelse fra stipendiater som begynte høsten 2006, skal følges nøye.

Faglig ledelse deltar på samlingene i det nasjonale stipendprogrammet.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål
	2006	2007	2008	2009
KDs styringsparametre:				
Andel ferdige stipendiater av opptatte personer på stipendprogram fem år tidligere	-	-	1 av 2	0 av 0
KHiBs styringsparametre:				
Antall stipendiater tatt opp i programmet	3	2	3	2
Antall uteksaminerte stipendiatkandidater	-	1	0	3

Hovedrisiko for virksomhetsmålet:

Manglende opptak av stipendiater til programmet.

Relevante tiltak:

- God planlegging av stipendiatsøkerrekruttering (strategisk og avdelingsvis oppfølging);
- Politisk oppfølging fra kunstutdanningene for styrking av stipendprogrammet;

Ny rapportering under sektormål 2

KHiB har merket seg at institusjonen skal forberede og gi status i henhold til KDs krav til rapportering for 2009 på følgende *kvalitative styringsparametre*:

- Arbeidet med å konsentrere innsatsen og utvikle fagmiljøene gjennom samarbeid i egen institusjon eller mellom institusjoner.
- Tiltak for å øke gjennomstrømningen i stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid.
- Hvordan institusjonen bedrer samarbeidet med internasjonal utdannings og forskningsvirksomhet.

Sektormål 3

Universiteter og høyskoler skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, og medvirke til innovasjon og verdiskaping basert på disse resultatene. Universiteter og høyskoler skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.

Virksomhetsmål 3.1 Kunsthøgskolene skal gjennom formidling og deltagelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU-virksomheten.

KHiBs resultatmål:

KHiB skal utvikle strategisk og helhetlig formidling av FoU-virksomheten i relevante medier, herunder institusjonens nettsider bl.a. med sikte på å utnytte alle utadrettede prosjekter til profilering av institusjonen. Antall forelesninger/seminarer på kunsthøgskolens program som er offentlig tilgjengelig skal økes.

KHiB skal opparbeide visningsrommet i Vaskerelven 8 til å bli et attraktivt sted for formidling av våre aktiviteter.

Kunsthøgskolens publikasjonsvirksomhet skal videreføres, og prosedyrene rundt tilsagn om utgivelse, oppfølging og distribusjon/salg av publikasjonene må videreutvikles og kvalitetssikres.

Kunsthøgskolen skal fortsatt bidra til i Forskningsdagene i Bergen.

I oppfølgingen av avdelingene skal det fokuseres på formidling av avdelingenes faglige virksomhet på KHiBs nettsider.

KHiB skal etablere langsiktig samarbeid med relevante visningssteder for Masterutstillingene, og å sikre gode formidlingstiltak rundt denne utstillingen.

Kunsthøgskolen skal utgi årbok som markerer 100 år siden etableringen av Bergen kunsthåndverksskole. Årboken og evt. arrangementer i forbindelse med dette skal brukes til profilering av nåværende og framtidige KHiB.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål
	2006	2007	2008	2009
KHiBs styringsparametre:				
Faktor: Regnskap/budsjett for publikasjonsprosjekter (1000 kr) ¹⁰	284/500	402/400	247/400	> 200/0

Hovedrisiko for virksomhetsmålet:

Nåværende visningssteder for masterutstillingene vil ikke forplikte seg langsiktig.

¹⁰ KHiBs styringsparameter er endret fra 2009. Budsjettall viser ny tildeling av årets bevilgning. Pga. budsjettsituasjonen for 2009 budsjetteres det ikke med nye midler i 2009. Imidlertid kan publiseringsaktivitet opprettholdes ved bruk av avsatte publikasjonsmidler fra tidligere år.

Relevante tiltak:

- Nytt bygg for kunsthøgskolen vil være avgjørende for kunsthøgskolens internasjonale, nasjonale og regionale synlighet. Kunsthøgskolens ledelse skal være pådriver i fremdriften av nytt bygg.

Virksomhetsmål 3.2 Kunsthøgskolene skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom innovasjon og verdiskapning.

KHiBs resultatmål:

KHiB skal ha et koordinert samarbeid med lokale og regionale myndigheter og næringsinteresser om nyskaping og karriereutvikling, samt for å legge til rette for at ferdige studenter velger å etablere seg i Bergen.

KHiB skal øke inntekter fra eksternt finansiert virksomhet bl.a. generert gjennom satsing på etter- og videreutdanningstilbud.

KHiB skal skape møtesteder med andre aktører og utvikle utstrakt samarbeid med relevante partnere regionalt og internasjonalt.

KHiB skal delta på arenaer der studenters og tilsattes arbeider kan bidra til samfunns- og næringsutvikling.

KHiB skal bidra i evaluering av *Designinkubatoren*.

Hovedrisiko for virksomhetsmålet:

For lav bevissthet hos eksterne aktører om nye perspektiver på sammenheng mellom kultur og næring.

Samarbeid med eksterne aktører er i flere tilfelle mer individuelt enn institusjonelt forankret.

Relevant tiltak:

- Fokus på institusjonens utadrettede forpliktelser;
- Følge opp aktører av strategisk betydning, med forankring på avdelings/institusjonsnivå.

Ny rapportering under sektormål 3

KHiB har merket seg at institusjonen skal forberede og gi status i henhold til KDs krav til rapportering for 2009 på følgende *kvalitative styringsparametre*:

- Arbeidet for at innovasjon blir en del av virksomheten ved institusjonen.
- Hvordan institusjonen legger til rette for god tilgjengelighet av forskningsresultater og annen faglig aktivitet for allmennhet og samfunn.
- Arbeidet med å øke bidrags- og oppdragsfinansierte inntekter.
- Arbeidet med å utvikle en policy (retningslinjer) for immaterielle rettigheter og forbedre håndteringen av dette.

Sektormål 4

Universiteter og høyskoler skal organisere og drive sin virksomhet på en slik måte at samfunnsoppdraget blir best mulig ivaretatt innenfor rammen av disponible ressurser.

Virksomhetsmål 4.1 Kunsthøgskolene skal sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene.

KHiBs resultatmål:

KHiB skal ha fokus på rolleavklaring og god arbeidsfordeling og synergieffekter mellom administrativt og faglig personale.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål
	2006	2007	2008	2009
KDs styringsparametre:				
Driftsutgifter pr avlagte 60-studiepoengsenheter	272	303	310	323
Forholdet mellom vitenskapelige og administrativt ansatte				*)
KHiBs styringsparametre:				
<i>Faktiske driftsutgifter (kap 275) pr avlagte 60-studiepoengsenheter ¹¹</i>	245	272	267	315

*) Balansen mellom faglige og administrative ressurser er under vurdering, og det kan ikke settes noe resultatmål for dette forholdstallet før det er gjort et mer omfattende grunnlagsarbeid

Hovedrisiko for virksomhetsmålet:

Fysisk spredning av organisasjonen.
Økonomiske begrensninger i forhold til avlønning.

Relevante tiltak:

- Rolleavklaring, ansvarsområder og arbeidsmiljø: bl.a. medarbeidersamtaler, styringsdialogmøter og møteplasser for faglig og administrativt personale;
- Formidling av KHiB som en interessant og utfordrende arbeidsplass.

¹¹ Med *faktiske* driftskostnader menes Kap. 275-midler fratrukket midler avsatt til investeringsformål. For 2009: Driftsutgifter (82 421 – 2 100) = 80 321 og måltall på 255 avlagte 60-studiepoengsenheter.

Virksomhetsmål 4.2 Kunsthøgskolene skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et høyt kompetansenivå, et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

KHiBs resultatmål:

KHiB skal opprettholde ordninger med strategisk kompetanseutvikling for både faglige og administrativt tilsatte.

Kunsthøgskolen skal videreføre den gode kjønnsfordelingen både blant faglig og administrativt personale.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål
	2006	2007	2008	2008
KDs styringsparametre:				
Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings-, forsker- og formidlingsstillinger	56,3 %	50,3 %	53,6 %	> 50 %
Andel kvinner totalt	45 %	50 %	49 %	50 %
Andel kvinner i undervisnings- og forskerstillinger	49 %	53 %	50 %	50 %
Andel kvinnelige stipendiater	50 %	50 %	50 %	50 %
Andel kvinner i teknisk-administrative stillinger	50 %	52 %	54 %	> 50 %
KHiBs styringsparametre:				
Sykefravær	3,3 %	2,7 %	3 %	< 5 %

Hovedrisiko for virksomhetsmålet:

Ingen

Relevant tiltak:

Ingen

Virksomhetsmål 4.3 Kunsthøgskolen skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen med fokus på god intern kontroll og effektiv ressursforvaltning som tar hensyn til institusjonens strategiske prioriteringer.

KHiBs resultatmål:

KHiB skal videreføre årviss fordeling av budsjettmidler til strategiske tiltak - i samsvar med målsettinger i strategisk plan.

KHiB skal jevnlig utarbeide og presentere økonomirapporter av høy kvalitet overfor alle budsjettnivåer, herunder budsjettansvarlige, ledelse og styret.

KHiB skal ha god kontroll og styring med avsetningene.

KHiB skal evaluere implementeringen av nytt lønns- og personalsystem med særlig fokus på konsekvenser av valg av servicemodell.

KHiB skal sørge for opplæring av budsjettansvarlige i økonomistyring.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål
	2006	2007	2008	2009
KDs styringsparametre:				
Likviditetsgrad (omløpsmidler/kortsiktig gjeld)		0,56 (13.001' / 23.288')	0,53 (17.260' / 32.246')	0,60
Avregninger (viser hvor stor tilgang/avgang det er i avsetninger)		- kr 266'	Kr 4 699'	< 0¹²

Hovedrisiko for virksomhetsmålet:

Manglende inndekning fra KD i forhold til økte husleiekostnader vil medføre kutt i faglig virksomhet og vesentlig redusert strategisk handlingsrom.

Store eksterne krav til administrativ forvaltning på bekostning av internt fokus.

Relevant tiltak:

- Økte bevilgningsrammer

Ny rapportering under sektormål 4

KHIB har merket seg at institusjonen skal forberede og gi status i henhold til KDs krav til rapportering for 2009 på følgende *kvalitative styringsparametre*:

- Hvordan strategiske valg i økonomisk prioritering og rekruttering underbygger faglige ambisjoner innen forskning og utdanning.
- Hvordan administrasjon og organisasjon er tilpasset strategiske faglige prioriteringer.
- Styreforankring av viktige strategiske og operative beslutninger.

¹² Måltallet < 0 (mindre enn null) gjelder Kap. 275-midler. Budsjettsituasjonen for 2009 tilsier en klar forventning om reduksjon i avsetningene.

3.2. PLAN FOR TILDELT BEVILGNING FOR 2009

Inntekter/ utgifter	Beløp (1000 kr)
Driftsinntekter	
Herav bevilgningsfinansiert virksomhet	85 221
Herav eksternfinansiert virksomhet	500
Sum driftsinntekter	85 721
Driftskostnader	
Herav lønnskostnader	43 614
Herav anskaffelser og påkostninger	2 100
Herav husleie	18 856
Herav andre driftskostnader	21 151
Sum driftskostnader	85 721
Driftsresultat BFV	0
Driftsresultat EFV	0

Planen er basert på tildelt bevilgning Kap. 275 post 50 og styrets fordeling av rammen. Bevilgninger Kap 281 inngår ikke i tabellen over. Utover det er også følgende forutsetninger lagt til grunn:

- Oversikten viser ikke plan for disponering av avsatt andel av bevilgningsfinansiert virksomhet fra 2008.
- Utover tildelt bevilgning fra departementet (kr. 82.421') utgjør linjen Driftsinntekter - bevilgningsfinansiert virksomhet (BFV) også alle andre inntekter med unntak av oppdragsinntekter.
- Driftsinntekter – eksternfinansiert virksomhet (EFV). Hva er inntekter fra eksternfinansiert virksomhet? I oppstillingen over har KHiB definert det som *oppdragsinntekter*. I 2008 hadde KHiB oppdragsinntekter på kr 280'. Ambisjonsnivået er satt noe høyere for 2009, men det foreligger ingen konkrete planer p.t. Følgelig er det heller ikke lagt inn forventning om overskudd på EFV.
- Budsjetterte investeringer for 2009 er samlet under posten *anskaffelser og påkostninger*, selv for eventuelle innkjøp av anleggsmidler som skal aktiveres i balansen og resultatføres som utsatt bevilgning (under inntekter).
- *Andre driftskostnader* inneholder alle kostnader utover lønnskostnader, husleie og investeringer.
- Driftsresultatet BFV viser 0, og forutsetter med det at tildeling for 2009 blir brukt. Driftsresultatet tar ikke hensyn til eventuelle endringer i BFV-avsetning fra 2009 til 2010.